

PROPOSTA PEDAGÒGICA

3R CICLE

MATEMÀTIQUES

CONCRECIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1. Relacionada amb CMCT, CD, CPSAA, CC i CE.

Resoldre problemes relacionats amb situacions reals de l'entorn personal, social i educatiu utilitzant estratègies informals, representacions i conceptes concrets.

Competència específica 2. Relacionada amb CMCT, CD i CCEC.

Observar, formular, explorar i comprovar conjectures senzilles sobre propietats i relacions matemàtiques concretes, reconeixent i connectant procediments, patrons, regularitats i estructures.

Competència específica 3. Relacionada amb CMCT, CC, CE i CCEC

Construir models matemàtics concrets i utilitzar conceptes i procediments matemàtics senzills per a abordar i interpretar situacions, fenòmens i problemes rellevants en l'àmbit personal, educatiu o social.

Competència específica 4. Relacionada amb CMCT, CD i CE

Construir i aplicar algorismes senzills per a afrontar situacions i resoldre problemes rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social, organitzant dades, descomponent un problema en parts, reconeixent patrons i utilitzant eines TIC.

Competència específica 5. Relacionada amb CL, CMCT, CD i CPSAA

Utilitzar amb correcció el simbolisme matemàtic, fent transformacions i algunes conversions entre representacions iconicomaniulatives numèriques, geomètriques i gràfiques, per a descriure i analitzar situacions rellevants de l'àmbit personal, educatiu o social.

Competència específica 6. Relacionada amb CL, CP, CMCT i CE

Comprendre i produir missatges orals i escrits concrets de manera informal, utilitzant un llenguatge matemàtic senzill per a comunicar i argumentar sobre característiques, conceptes, procediments i resultats relacionats amb situacions de l'àmbit personal, educatiu o social.

Competència específica 7. Relacionada amb CMCT, CPSAA, CC i CCEC

Identificar fenòmens i problemes importants des del punt de vista cultural i social en els quals el coneixement matemàtic té un paper decisiu.

Competència específica 8. Relacionada amb CMCT, CPSAA i CE

Gestionar les emocions i actituds implicades en els processos matemàtics, acceptant la incertesa, les dificultats i els errors que aquests processos comporten, i controlant l'atenció per a aconseguir un aprenentatge significatiu i adaptable a diferents situacions.

SELECCIÓ DE SABERS BÀSICS

Bloc 1. El Sentit numèric i de les operacions fa referència als sabers bàsics relacionats amb la comprensió del significat del concepte de nombre, la seua representació, simbolització i magnitud, a més de l'ús adequat d'aquestes en les relacions, propietats i operacions bàsiques per a aquesta etapa.

NOMBRES NATURALS

Lectura, escriptura i representació de numerals superiors al miler.

Múltiples i divisors. Nombres primers i compostos. Propietats i criteris de divisibilitat

Introducció al número negatiu: comparació i ordenació.

Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric, entés aquest com una necessitat bàsica. Usos socials del sentit numèric.

Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb el sentit numèric i l'aritmètica

OPERACIONS AMB NATURALS I LES SEUES PROPIETATS

Significats, estratègies i representacions per al producte i el quocient (suma repetida, partició, producte cartesià, diagrama d'arbre).

Significat i ús de la igualtat i les desigualtats en relacions i expressions aritmètiques senzilles.

Potències i la seua relació amb el producte. Quadrats, cubs i potències de 10.

Relacions i propietats de les operacions. Propietat commutativa, associativa i distributiva.

Càlcul mental. Estimació i aproximació.

Contribució de la humanitat al desenvolupament numèric incorporant la perspectiva de gènere.

Autonomia i tolerància a la frustració enfront de dificultats relacionades amb les propietats numèriques.

FRACCIONS I DECIMALS

La fracció com a mesura i com a relació entre les parts i el tot.

Fracció decimal. Nombres decimals (dècimes, centèsimes i mil·lèsimes). Operacions bàsiques.

Aproximació i arrodoniment de nombres decimals.

Càlcul mental: multiplicació i divisió de decimals per 10, 100, 1000.

Comparació i ordenació de nombres naturals i fraccions.

Correspondència entre fraccions decimals i percentatges.

Fraccions equivalents.

Proporcionalitat directa.

Introducció a la suma i resta de dues fraccions.

Valoració de situacions en les quals és útil l'ús de fraccions i decimals.

Estratègies de millora en la perseverança en la resolució de problemes aritmètics.

Bloc 2.El Sentit de la mesura està associat a la capacitat de comprendre i comparar magnituds, a les tècniques i estratègies de mesurament, al càlcul i a l'estimació de resultats obtinguts triant les unitats apropiades.

ESTIMACIÓ I MESURAMENT. MAGNITUDS I UNITATS.

Elecció i utilització dels instruments adequats per a mesurar amb precisió diferents magnituds.

Experimentació i conceptualització de magnituds: temps, longitud, angles, massa, superfície, capacitat i volum, temperatura i monedes.

Unitats de magnitud convencionals. Relació, comparació directa, ordenació i conversió entre unitats de la mateixa magnitud. Valoració de resultats en mesuraments i estimacions realitzades.

Contribució de la humanitat a la unificació de sistemes de mesura i magnituds, i valoració dels seus usos socials i científics.

Tècniques cooperatives per a estimular el treball en equip relacionat amb la mesura i estimació de magnituds.

Bloc 3. En aquesta etapa, aquest sentit està associat a la capacitat d'identificar i analitzar els elements bàsics de formes i figures, utilitzant el vocabulari adequat. També es relaciona amb la capacitat de raonar a partir d'aquests elements geomètrics bàsics, de transformar-los o de realitzar càlculs sobre les seues mesures.

GEOMETRIA PLANA I ESPACIAL

Localització d'objectes (punts) sobre els eixos, el pla cartesià. Localització en mapes a partir de punts de referència, inclosos els punts cardinals.

Elements bàsics: vèrtexs i costats. Polígons regulars.

Poliedres regulars. Vocabulari bàsic. Relació entre vèrtexs, arestes i cares.

Intersecció, paral·lelisme i perpendicularitat. Posicions relatives de rectes en el pla.

Identificació i descripció de diferents polígons. Composició i descomposició.

Càlcul de perímetres i àrees de polígons.

La circumferència i el cercle. Elements i propietats.

Longitud de la circumferència i àrea del cercle. Número pi.

Angles, mesurament i classificació d'angles. Classificació de triangles.

Transformacions: girs, translacions i simetries en situacions reals.

Semblança: identificació i generació a partir de patrons.

Concavitat i convexitat de figures planes.

Desenvolupament i classificació de prismes i piràmides.

Programes informàtics de geometria dinàmica.

Desenvolupament i usos de la geometria, tant a nivell pràctic com estètic, incorporant la perspectiva de gènere.

Estratègies d'aprenentatge de conceptes geomètrics i acceptació de dificultats.

Bloc 4. En aquesta etapa, el sentit de la incertesa i probabilitat implica, d'una banda, la capacitat d'entendre les situacions o fenòmens de naturalesa estocàstica i de la probabilitat com a mesura de la incertesa, i d'una altra, realitzar estimacions i transmetre de manera comprensible els resultats obtinguts utilitzant les eines, estratègies i el vocabulari més apropiats en cada cas.

INCERTESA I PROBABILITAT

Concepte de situació aleatòria i situació determinista. Incertesa. Contribució de la humanitat al coneixement de les lleis de l'atzar i la incertesa.

Concepte de succés i de succés elemental.

Espai mostral en experiments aleatoris simples senzills: concepte i determinació.

Ús de taules de contingència i diagrames d'arbre per a obtenir l'espai mostral en experiments compostos senzills.

Concepte de probabilitat com a mesura de la possibilitat que ocorregui un determinat succés en un experiment aleatori senzill.

Estimació de probabilitats a partir de l'experimentació i simulació.

Regla de Laplace en successos equiprobables.

Relació entre la Regla de Laplace i l'estimació de probabilitats en experiments senzills

Gestió de les emocions i utilització d'estratègies que permeten afrontar la incertesa.

Bloc 5. En aquest bloc s'aborda la recollida, anàlisi i representació de la informació (mitjans de comunicació, xarxes socials, enquestes, etc.). L'anàlisi estadística de dades permet utilitzar la informació de manera crítica, precisa i rigorosa.

ANÀLISI DE DADES I CÀLCULS ESTADÍSTICS

Elaboració de preguntes i enquestes senzilles per a obtenir dades.

Variables qualitatives i quantitatives discretes: recompte de casos i construcció de taules de freqüència.

Representacions (pictogrames, diagrames de sectors, polígons de freqüències...). Ús d'eines tecnològiques per a generar diferents tipus de representacions.

Interpretació de dades a partir de diferents representacions (taules, gràfiques), i anàlisis en casos senzills.

Significat i interpretació de les principals mesures centrals (moda, mediana i mitjana aritmètica).

Significat i interpretació de la idea de dispersió a partir de representacions gràfiques. Rang.

Diferenciació entre població i mostra. Comparació entre mostres de la mateixa població.

Introducció a les variables quantitatives contínues. Histogrames.

Contribució de la humanitat al desenvolupament i evolució de l'estadística i tractament de dades, incorporant la perspectiva de gènere.

Respecte, sensibilitat i tolerància davant diferents interpretacions sobre resultats estadístics, mostrant rebuig davant actituds discriminatòries.

Bloc 6. El Pensament computacional permet desenvolupar tècniques i estratègies per a obtenir solucions eficients utilitzant seqüències d'ordres. En l'Educació Primària, aquest sentit matemàtic s'aplica en la identificació de regularitats, la creació d'algoritmes senzills o l'exploració de diferents opcions i estratègies davant una situació determinada.

PENSAMENT COMPUTACIONAL

Identificació de regularitats i predicció de termes de seqüències numèriques. Creació de patrons.

Interpretació, modificació i creació d'algorismes senzills.

Interpretació i disseny d'algorismes senzills en fulls de càlcul i mitjançant programació per blocs.

Cerca i anàlisi d'estratègies en jocs abstractes sense informació oculta ni presència d'atzar: escacs, dames, etc.

Simbolització i obtenció de dades senzilles desconegudes en expressions amb igualtats.

Valoració de l'evolució del pensament computacional i la seua repercussió social, incorporant la perspectiva de gènere.

Treball cooperatiu en situacions que involucren disseny i aplicació d'algorismes. Estratègies d'aprenentatge específiques del pensament computacional.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Competència específica 1.

- 1.1. Identificar la informació de l'enunciat d'un problema o situació plantejada, relacionant-la amb altres situacions anàlogues del seu entorn pròxim i amb els coneixements i procediments adquirits.
- 1.2. Utilitzar i aplicar estratègies formals bàsiques aplicant els conceptes i procediments que li permeten obtenir la solució correcta en un problema o situació problemàtica.
- 1.3. Reflexionar sobre la coherència i l'adequació de la solució obtinguda al problema plantejat.
- 1.4. Connectar la situació problemàtica amb el seu entorn personal, educatiu i social, i extraure conclusions que li permeten plantejar problemes, tant del mateix com d'altres contextos.

Competència específica 2.

- 2.1. Realitzar conjectures matemàtiques a partir de l'observació o experimentació de casos concrets, i formalitzar els conceptes i procediments implicats
- 2.2. Connectar conceptes i relacions matemàtiques en –i mitjançant– els procediments de raonament matemàtic.
- 2.3. Analitzar i justificar patrons o regularitats, construint contingut matemàtic de naturalesa numèrica, mètrica, espacial, geomètrica o estocàstica.
- 2.4. Utilitzar i comparar amb fluïdesa i de manera flexible diferents procediments matemàtics relatius al càlcul, la mesura, el sentit espacial i geomètric, el tractament de dades o els processos aleatoris

Competència específica 3.

- 3.1. Identificar el contingut i les eines matemàtiques senzilles que permeten abordar situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social, i així possibilitar la construcció de models matemàtics concrets.
- 3.2. Treballar matemàticament sobre un model concret amb la finalitat d'obtenir solucions que permeten descriure, interpretar i extraure conclusions sobre una situació real.
- 3.3. Identificar i justificar diferències i similituds entre models matemàtics corresponents a situacions reals en contextos similars.
- 3.4. Validar la solució obtinguda a partir d'un model matemàtic i detectar errors bàsics en contrastar-la amb la situació real.

Competència 4.

- 4.1. Dissenyar i aplicar algorismes senzills mitjançant codis visuals i/o eines tecnològiques bàsiques per a resoldre situacions problemàtiques.
- 4.2. Descompondre patrons d'una certa complexitat en uns altres de més senzills utilitzant programació per blocs.
- 4.3. Utilitzar la simbologia bàsica de la programació per blocs per a resoldre problemes.
- 4.4. Analitzar situacions d'una certa dificultat, valorant diferents possibilitats i combinacions, per a definir i aconseguir estratègies guanyadores en jocs de lògica o jocs de tauler

Competència específica 5

- 5.1. Manejar les representacions iconicomaniulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics en situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social, respectant les regles que els regeixen.
- 5.2. Realitzar conversions entre les representacions iconicomaniulatives, numèriques, geomètriques i gràfiques d'objectes matemàtics en situacions reals de l'àmbit personal, educatiu i social.
- 5.3. Seleccionar el simbolisme matemàtic adequat per a descriure matemàticament situacions corresponents a l'àmbit personal, educatiu i social

Competència específica 6.

- 6.1. Interpretar correctament missatges orals i escrits que incloguen contingut matemàtic.
- 6.2. Comunicar aspectes relacionats amb conceptes i procediments matemàtics, emprant alguns elements formals bàsics.
- 6.3. Explicar i donar significat matemàtic a resultats provinents de situacions problemàtiques de l'àmbit personal, educatiu o social.
- 6.4. Argumentar i debatre, contrastant amb els seus companys i les seues companyes, els propis raonaments, secundant-se en el llenguatge matemàtic.

Competència específica 7.

- 7.1. Reconèixer la importància de les matemàtiques per a la comprensió i el tractament d'algunes situacions o qüestions rellevants en la vida quotidiana de l'alumnat.
- 7.2. Reconèixer el contingut matemàtic de caràcter numèric, geomètric o espacial present en obres pictòriques, dibuixos animats, còmics, elements arquitectònics, escultures i altres manifestacions artístiques
- 7.3. Reconèixer i valorar la importància de la creació de conceptes, idees i eines matemàtiques, com a elements necessaris per a l'avanç social i cultural.

Competència específica 8.

- 8.1. Assumir els errors com a part del procés d'aprenentatge, sense cedir a la frustració i expressant emocions i actituds positives i adequades per a la seua superació.
- 8.2. Identificar els factors rellevants que intervenen en l'atenció i la comprensió, afavorint-les o dificultant-les, tant en el treball individual com en el col·laboratiu.
- 8.3. Gestionar els recursos cognitius i emocionals per a reconduir el procés d'aprenentatge en moments de dificultat o incertesa, així com en les situacions de conflicte derivades del treball en equip.
- 8.4. Assumir reptes i enfrontar-se a situacions problemàtiques des d'una perspectiva oberta, superant els prejudicis.

INSTRUMENTS, RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ

Tècniques

- Tècniques observació continuada.
- Tècniques de mesurament, a través de proves escrites o orals, informes, treballs o dossiers en paper o amb suport digital, quadern de l'alumnat, intervencions a classe.
- Avaluació interactiva , autoavaluació docent i de l'alumnat, avaluació competencial .

Instruments i recursos:

- Fitxes d'avaluació, proves escrites/orals d'avaluació.
- Registres d'observació.
- Rúbriques.
- Dianes d'autoavaluació.

RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Recursos i estratègies per a atendre les necessitats individuals:

- Treball cooperatiu i inclusiu, activitats amb format i desenvolupament distint per a adaptar-nos a les diferents formes d'aprendre, selecció de materials diversos i atractius per a motivar l'alumnat, adaptació de les activitats i proves escrites que impliquen tasques de comprensió lectora, espais d'ampliació i recerca, propostes diversificades de treball en grup i individual. Priorització de tasques competencials, tenint sempre present l'educació emocional, la cultura emprenedora i l'ús de les TIC.
- Tutories entre iguals.
- Atenció individualitzada.
- PAP
- PER
- Seure prop de la mestra per a rebre més atenció.
- Controls adaptats, subratllat de les parts clau en els enunciats.
- Si cal, recolzament.
- Actuació dels especialistes de PT i AL.

PROPOSTA PEDAGÒGICA 3r CICLE

LLENGÜES

CONCRECIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

1- Multilingüisme i interculturalitat

Reconèixer la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, a partir del contacte amb les llengües de l'alumnat i de l'entorn; evitar prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat.

2- Comprensió oral i multimodal

Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, per mitjà de l'escolta activa, l'aplicació d'estratègies de comprensió oral i la reflexió sobre el contingut i la forma.

3- Comprensió escrita i multimodal

Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, per mitjà de la lectura de textos, l'aplicació d'estratègies de comprensió lectora i la reflexió sobre el contingut i la forma.

4- Expressió oral

Produir, de manera guiada, missatges orals senzills amb coherència, cohesió i adequació a través de situacions de comunicació dels àmbits familiar, social i educatiu.

5- Expressió escrita i multimodal

Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals adequats i coherents amb un vocabulari apropiat, utilitzant estratègies bàsiques de planificació, textualització, revisió i edició.

6- Interacció oral, escrita i multimodal

Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, a través de textos senzills dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant un llenguatge respectuós i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.

7- Mediació oral, escrita i multimodal

Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles dels àmbits personal, social i educatiu.

8- Lectura autònoma

Llegir de manera autònoma obres i textos de caràcter divers, seleccionats atenent els seus gustos i interessos, i compartir les experiències de lectura.

9- Competència literària

Llegir i produir textos amb intenció literària, senzills, amb llenguatge pròxim a l'alumne, contextualitzats en la cultura i la tradició, com a font de plaer i de coneixement.

SELECCIÓ DE SABERS BÀSICS

1- Multilingüisme i interculturalitat

Bloc 1: Llengua i ús

- Biografia lingüística personal.
- Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic.
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Expressions pròpies de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.2 Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts de documents diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2- Comprensió oral i multimodal

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.4 Comunicació i interacció oral G1 Comprensió oral

- Estratègies de comprensió oral: informació i sentit global del discurs.
- Estratègies de comprensió oral: reconèixer idees no explícites del discurs.

3- Comprensió escrita i multimodal

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.5. Comprensió escrita

- Lectura amb velocitat, fluïdesa i entonació.
- Estratègies de comprensió abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura i formular hipòtesi a través d'informació *paratextual i gràfica.
- Estratègies de comprensió durant la lectura: realitzar inferències a partir dels seus coneixements i experiències prèvies.
- Estratègies de comprensió durant la lectura: reformular hipòtesi, interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos.
- Estratègies de comprensió després de la lectura: informació del sentit global del text.
- Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesi i extraure conclusions.

4- Expressió oral

Bloc 1: Llengua i ús

- Biografia lingüística personal.
- Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic.
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Expressions pròpies de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.

- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.4. Comunicació i interacció oral G2 Expressió oral

- Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades.
- Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
- Planificació i producció de textos orals i multimodals.

5- Expressió escrita i multimodal

Bloc 1: Llengua i ús

- Biografia lingüística personal.
- Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic.
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Expressions pròpies de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.

- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.-Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.4. Comunicació i interacció oral G1 Comprensió oral

Estratègies de comprensió oral: informació i sentit global del discurs.

Estratègies de comprensió oral: reconèixer idees no explícites del discurs.

2.5. Expressió escrita i multimodal

- Aplicació de les normes ortogràfiques.
- Presentació cuidada de les produccions escrites.
- Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió.
- Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció.
- Elements gràfics i paratextuals.

6- Interacció oral, escrita i multimodal

Bloc 1: Llengua i ús

- Biografia lingüística personal.
- Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic.
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Expressions pròpies de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.4. Comunicació i interacció oral G1 Comprensió oral

- Estratègies de comprensió oral: informació i sentit global del discurs.
- Estratègies de comprensió oral: reconèixer idees no explícites del discurs.

2.5. Expressió escrita i multimodal

- Aplicació de les normes ortogràfiques.
- Presentació cuidada de les produccions escrites.
- Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió.
- Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció.
- Elements gràfics i paratextuals.

2.6. Comprensió escrita

- Lectura amb velocitat, fluïdesa i entonació.
- Estratègies de comprensió abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura i formular hipòtesi a través d'informació *paratextual i gràfica.
- Estratègies de comprensió durant la lectura: realitzar inferències a partir dels seus coneixements i experiències prèvies.
- Estratègies de comprensió durant la lectura: reformular hipòtesi, interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos.
- Estratègies de comprensió després de la lectura: informació del sentit global del text.
- Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesi i extraure conclusions.

7- Mediació oral, escrita i multimodal

Bloc 1: Llengua i ús

- Biografia lingüística personal.
- Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic.
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Expressions pròpies de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.1. Sabers comuns

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3. Reflexió sobre la llengua

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesi.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.
- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Estratègies per a la transferència entre les llengües.
-

2.4. Comunicació i interacció oral G1 Comprensió oral

- Estratègies de comprensió oral: informació i sentit global del discurs.
- Estratègies de comprensió oral: reconèixer idees no explícites del discurs.

2.5. Expressió escrita i multimodal

- Aplicació de les normes ortogràfiques.
- Presentació cuidada de les produccions escrites.
- Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió.
- Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció.
- Elements gràfics i paratextuals.

8- Lectura autònoma

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.

- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

Bloc 3: Lectura i literatura

3.1. Hàbit Lector

- Identitat lectora: expressió de gustos i interessos.
- Identitat lectora: valoració crítica dels textos.
- La biblioteca de l'aula o del centre com a punt de trobada d'activitats literàries compartides. Comunitats lectores.
- Cura dels llibres i les normes de funcionament de la biblioteca.

9- Competència literària

Bloc 2: Estratègies comunicatives

2.2. Alfabetització informacional

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats.
- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Ferramentes digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

Bloc 3: Lectura i literatura

3.2. Literatura

- Obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors. Elements constitutius essencials de l'obra literària i dels diferents gèneres literaris.
- Estratègies per a la interpretació dels textos literaris.
- Vincles amb altres manifestacions artístiques i culturals.
- Planificació i producció de textos literaris.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

1- Multilingüisme i interculturalitat

6CLL1.1 Identificar i valorar les varietats lingüístiques de la Comunitat Valenciana, de l'Estat espanyol i del món.

6CLL1.2 Mostrar interès per l'ús del valencià i castellà en les diferents situacions comunicatives dels àmbits personal, social i educatiu.

6CLL1.3 Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques del seu entorn, i identificar les característiques bàsiques.

6CLL1.4 Detectar en contextos pròxims, de manera guiada, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, i valorar la pluralitat lingüística del món com una font de riquesa cultural.

6CLL1.5 Reflexionar i buscar exemples, de manera guiada, sobre aspectes del funcionament de la llengua, a partir de l'observació, la comparació i la manipulació de paraules, oracions i textos, de diferents llengües.

2- Comprensió oral i multimodal

6CLL2.1 Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.

6CLL2.2 Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals senzills de coneixements diversos, extraure informació explícita i implícita en el text, fer deduccions, valorar el contingut i els elements no verbals elementals i, de manera guiada, alguns elements formals elementals, i donar una opinió raonada sobre el que ha escoltat.

6CLL2.3 Escoltar de manera activa, interpretar i valorar diferents textos multimodals senzills en mitjans digitals, de manera guiada, dels àmbits personal, social i educatiu.

6CLL2.4 Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos multimodals senzills de coneixements diversos, extraure informació explícita i implícita en el text, fer deduccions, valorar el contingut i els elements no verbals elementals i, de manera guiada, alguns aspectes formals elementals, i donar una opinió raonada.

3- Comprensió escrita i multimodal

6CLL3.1 Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.

6CLL3.2 Aplicar, de manera guiada, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals argumentades de diferents textos sobre coneixements diversos.

6CLL3.3 Identificar el tipus i l'estructura dels textos i valorar, de manera guiada, el contingut i els aspectes formals i no verbals elementals dels textos escrits i multimodals, avaluar la seua qualitat, fiabilitat i idoneïtat en funció de l'objectiu de la lectura, així com algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

6CLL3.4 Localitzar, seleccionar i contrastar informació senzilla procedent de dues o més fonts, dels àmbits personal, social i educatiu, i avaluar la seua utilitat en funció dels objectius de lectura en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera guiada.

6CLL3.5 Aplicar, de manera guiada, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció i gestió de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació i utilitzar-la citant les referències bibliogràfiques.

4- Expressió oral

6CLL4.1 Produir, de manera guiada, discursos orals estructurats, sobre coneixements diversos, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant connectors bàsics.

6CLL4.2 Produir discursos orals amb una pronunciació clara, i amb un ritme i entonació adequats, i incorporar recursos no verbals bàsics que reforcen el discurs i fent ús de suports audiovisuals.

6CLL4.3 Realitzar produccions orals utilitzant un llenguatge no discriminatori, adaptat a la situació de comunicació i a l'interlocutor, amb un vocabulari adequat, sense expressions col·loquials, i amb varietat d'estructures morfosintàctiques, amb una reflexió progressiva en l'ús de la llengua.

6CLL4.4 Localitzar, seleccionar i contrastar informació en dues o més fonts, analògiques i digitals, de manera guiada, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i citant les fonts.

5- Expressió escrita i multimodal

6CLL5.1 Produir, a partir d'exemples i de manera guiada, textos escrits i multimodals de gèneres discursius dels àmbits personal, social i educatiu adequats i coherents, amb vocabulari no discriminatori apropiat i estratègies bàsiques de cohesió.

6CLL5.2 Utilitzar, de manera acompanyada puntualment i amb reflexió progressiva, els coneixements lingüístics i discursius bàsics necessaris en la situació d'aprenentatge i la terminologia elemental corresponent.

6CLL5.3 Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera guiada, mitjançant instruments i estratègies bàsiques, com a part explícita del procés d'escriptura.

6CLL5.4 Localitzar, seleccionar, gestionar i integrar en el text, de manera puntualment acompanyada, la informació de dues o més fonts, i incloure les seues referències en compartir-la.

6- Interacció oral, escrita i multimodal

6CLL6.1 Interactuar oralment, de manera pautada, sobre coneixements que s'ajusten a la situació comunicativa, a través de diferents suports, utilitzant un vocabulari apropiat i ètic i recursos com la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, l'entonació, el ritme pausat o el llenguatge no verbal, emprant estratègies d'escolta activa per a la construcció d'un discurs comú.

6CLL6.2 Utilitzar, amb l'ajuda de pautes, estratègies bàsiques per a la deliberació argumentada, el consens i la gestió dialogada de conflictes.

6CLL6.3 Identificar i rebutjar, de manera progressivament autònoma, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta.

6CLL6.4 Interactuar en textos escrits, de manera asíncrona i síncrona amb ajuda, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges adequats amb un vocabulari apropiat i ètic.

6CLL6.5 Interactuar en textos multimodals, de manera asíncrona i guiada, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors.

7- Mediació oral, escrita i multimodal

6CLL7.1 Mostrar interès a participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, en situacions habituals dels àmbits personal, social i educatiu.

6CLL7.2 Comprendre un missatge breu i senzill, i comunicar la informació o explicar els conceptes, de manera oral o escrita, entre llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1, L1-L2); tot això en textos sobre assumptes diversos que incloguen vocabulari freqüent.

6CLL7.3 Seleccionar i utilitzar, de manera guiada, estratègies que faciliten la comprensió i l'expressió orals i escrites d'informació en diferents llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1, L1-L2), com per exemple l'ús del llenguatge no verbal, o simplificar o adaptar el missatge.

8- Lectura autònoma

6CLL8.1 Llegir de manera autònoma obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals dels àmbits personal, social i educatiu; ser conscient dels seus gustos i seleccionar les lectures amb criteri propi i amb autonomia progressiva.

6CLL8.2 Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en els àmbits educatiu i social.

9- Competència literària

6CLL9.1 Llegir i escoltar fragments literaris senzills i obres completes, pròxims als interessos de l'alumne, i de manera guiada.

6CLL9.2 Interpretar i relacionar textos literaris senzills de la literatura popular i d'autoria coneguda, en el marc de la tradició literària i del context sociocultural pròxim.

6CLL9.3 Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics bàsics dels gèneres, de manera guiada.

6CLL9.4 Crear versions de textos literaris senzills (contes, poemes, cançons, dramatitzacions), individual i col·lectivament.

6CLL9.5 Participar en manifestacions literàries, recitals, representacions teatrals, partint de models i de manera guiada.

INSTRUMENTS DE RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ

Tècniques

- Tècniques observació continuada.
- Tècniques de mesurament, a través de proves escrites o orals, informes, treballs o dossiers en paper o amb suport digital, quadern de l'alumnat, intervencions a classe.
- Avaluació interactiva , autoavaluació docent i de l'alumnat, avaluació competencial .

Instruments i recursos:

- Fitxes d'avaluació, proves escrites/orals d'avaluació.
- Registres d'observació.
- Rúbriques.
- Dianes d'autoavaluació.

RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Recursos i estratègies per a atendre les necessitats individuals:

- Treball cooperatiu i inclusiu, activitats amb format i desenvolupament distint per a a adaptar-nos a les diferents formes d'aprendre, selecció de materials diversos i atractius per a motivar l'alumnat, adaptació de les activitats i proves escrites que impliquen tasques de comprensió lectora, espais d'ampliació i recerca, propostes diversificades de treball en grup i individual. Priorització de tasques competencials, tenint sempre present l'educació emocional, la cultura emprenedora i l'ús de les TIC.
- Tutories entre iguals.
- Atenció individualitzada.
- Seure prop de la mestra per a rebre més atenció.
- Controls adaptats, subratllat de les parts clau en els enunciats.

CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL

CONCRECIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Competència específica 1.

Utilitzar de forma guiada i acotada dispositius i recursos digitals per buscar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

- 1.1. Cercar informació a Internet, de forma guiada, segura i eficient, usant dispositius, programes i aplicacions informàtiques senzills.
- 1.2. Comunicar-se utilitzant plataformes i aplicacions en línia, principalment el correu electrònic, fòrums i xats, aplicant les normes de la netiqueta.
- 1.3. Crear textos, presentacions i vídeos en format digital utilitzant pautes per a la seva elaboració.
- 1.4. Identificar hàbits de conducta saludable i segura en l'ús de les tecnologies digitals.
- 1.5. Identificar conductes segures i poc segures en l'ús de la tecnologia, relacionades amb les identitats falses i la protecció antivirus.

Competència específica 2.

Desenvolupar projectes cooperatius acotats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.

- 2.1. Plantejar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social o cultural proper i identificar possibles fonts susceptibles de proporcionar informació segura, fiable i útil per abordar-los.
- 2.2. Proposar diferents solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social o cultural proper utilitzant tècniques de pensament de disseny i pensament computacional.
- 2.3. Elaborar cooperativament un producte final que doni solució a un problema senzill de disseny relacionat amb l'entorn natural, social o cultural proper, establint uns objectius precisos i provant diferents prototips o solucions, utilitzant de forma segura les eines, dispositius, tècniques i materials adequats.
- 2.4. Avaluar, de forma guiada, el procés seguit en les diferents fases del disseny i desenvolupament d'un projecte senzill i identificar possibilitats de millora.
- 2.5. Presentar el resultat d'un projecte senzill de disseny, explicant els passos seguits, i valorar si la solució obtinguda o el prototip elaborat compleix o no amb els seus objectius. Identificar possibles reptes per a futurs projectes.

Competència específica 3.

Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i del professorat, el raonament científic i l'experimentació.

- 3.1. Mostrar curiositat de manera sostinguda sobre qüestions relacionades amb el medi natural, social o cultural, buscant informació de forma sistemàtica i formulant preguntes sobre elles.
- 3.2. Cercar, seleccionar, contrastar i organitzar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural proper.
- 3.3. Dissenyar i realitzar de forma guiada experiments senzills utilitzant de forma segura els instruments i dispositius apropiats, realitzant observacions i mesuraments precisos, i registrant els resultats obtinguts.
- 3.4. Identificar diferents respostes donades a preguntes relacionades amb l'entorn natural, social i cultural proper, contrastar-les amb la informació obtinguda de fonts fiables i segures i formular una conclusió personal.
- 3.5. Presentar el resultat d'un projecte senzill de disseny i valorar si la solució obtinguda o el prototip elaborat compleix amb els seus objectius.

Competència específica 4.

Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

- 4.1. Identificar els principals òrgans del cos humà i les seves funcions, relacionant-les amb hàbits de vida saludables.

- 4.2. Adoptar i promoure estils de vida saludable que contribueixen a la millora del benestar físic, mental i emocional tant individual com col·lectiu.
- 4.3. Reconèixer i respectar les emocions i sentiments propis i aliens i manejar-los de manera que contribueixin al benestar propi i col·lectiu.
- 4.4. Descriure, explicar i acceptar els canvis que es produeixen en el propi cos en aquest període vital i adoptar hàbits de cura i respecte envers si mateix i els altres relacionats amb aquests canvis.
- 4.5. Reconèixer, respectar i valorar les diferències individuals com una riquesa, especialment pel que fa a la identitat de gènere.

Competència específica 5.

Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.

- 5.1. Analitzar i explicar les relacions que es produeixen en un ecosistema o un paisatge significatiu per a l'alumnat tenint en compte els factors naturals i socials.
- 5.2. Analitzar críticament l'impacte que suposa l'acció humana en el medi tant a nivell local com global.
- 5.3. Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació raonades, viables i sostenibles orientades a la conservació i cura del medi ambient i el paisatge.
- 5.4. Analitzar els canvis que es produeixen en el paisatge i en un ecosistema com a conseqüència del pas del temps, de l'acció dels factors naturals i de l'acció humana que hi actuen.
- 5.5. Identificar i justificar les accions pròpies realitzades habitualment en l'entorn proper en benefici del consum responsable de béns i serveis.

Competència específica 6.

Situar cronològicament i espacialment els esdeveniments que marquen l'inici i el final dels grans períodes històrics mitjançant l'ús de diferents fonts històriques i unitats de temps i identificar i explicar els principals processos de canvi subjacents i la seva interrelació.

- 6.1. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada, lustre, segle i mil·lenni, per situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.
- 6.2. Situar espacialment i temporalment els fets socials i persones rellevants de la història de la Comunitat Valenciana i d'Espanya mostrant la seua interrelació i incorporant la perspectiva de gènere.
- 6.3. Situar i ordenar cronològicament els canvis de major rellevància en la humanitat fins a l'actualitat.
- 6.4. Descriure l'evolució d'algunes formes de vida representatives fins a l'actualitat.
- 6.5. Identificar i analitzar relacions de causalitat, simultaneïtat i successió entre elements destacats del medi social i cultural fins a l'actualitat.

Competència específica 7.

Identificar i descriure l'organització i estructura política i territorial municipal, de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i d'Europa, així com les característiques més destacades de les seves principals institucions i funcions.

- 7.1. Identificar i descriure els elements, estructura i funcions dels principals òrgans de govern del municipi, la província, la Comunitat Valenciana, Espanya i la Unió Europea, i reconèixer la seua funció i responsabilitat en el benestar de les persones i en la millora de la convivència social.
- 7.2. Distingir les característiques i funcionament de l'estructura política i territorial del municipi, la Comunitat Valenciana, Espanya i la Unió Europea.
- 7.3. Distingir les funcions de l'administració del municipi i de la Comunitat Valenciana, destacant la importància i el valor de les mateixes per a la ciutadania, la participació ciutadana i el desenvolupament dels principis del funcionament democràtic.

Competència específica 8.

Reconèixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya i explorar i formular propostes per a promoure el seu reconeixement i protecció.

- 8.1. Identificar i valorar alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural d'Espanya i descriure les seves característiques més destacades, incloent-hi la seva localització geogràfica i el seu origen històric.
- 8.2. Desenvolupar conductes de respecte, cura i manteniment del patrimoni natural, històric i cultural d'Espanya i proposar accions per a la seva conservació i difusió.

SELECCIÓ DE SABERS BÀSICS

Bloc 1: Cultura científica

1.1. Iniciació a l'activitat científica CE 1, CE 2, CE 3, CE 5

G1. Fases del raonament científic i de l'experimentació.

- Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural proper, i realització de prediccions raonades.
- Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seva utilització en les investigacions relacionades amb el medi proper.
- Realització d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instruments i dispositius adequats.
- Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles usant llenguatge científic bàsic adquirit.
- Estratègies d'utilització del pensament crític, aplicat als diferents resultats obtinguts.
- Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions realitzades en diferents formats, utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit.

G2. Professions científiques i tecnològiques amb perspectiva de gènere.

- Professions i avenços científics STEM des d'una perspectiva de gènere

1.2. La vida al nostre planeta. CE 3, CE 4, CE 5, CE 8

G1. Éssers vius.

- La cèl·lula
- La cadena alimentària

G2. Paisatges i ecosistemes.

- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.
- L'extinció d'algunes espècies, valoració, causes i conseqüències.

G3. Desenvolupament sostenible.

- Equilibri entre el desenvolupament social i econòmic i la defensa del medi ambient.
- Drets, deures i responsabilitats de l'alumnat com a consumidor conscienciat ecològicament.
- La publicitat i l'etiquetatge dels productes que consumeix l'alumnat.

G4. El cos humà.

- L'organització del cos humà. Sistemes, aparells i funcions. Equilibri i relació entre totes elles. Relació amb l'entorn i amb els altres.
- Hàbits per a la salut física, alimentació i nutrició, descans i activitat física com a elements per a la cura i el respecte per un mateix i per l'entorn. Sostenibilitat.
- L'aparell reproductor i la sexualitat responsable.

G5. Educació emocional.

- Establiment d'hàbits per desenvolupar una salut emocional i mental equilibrades que fomentin l'autoestima i l'autoconcepte, l'empatia i el respecte pels altres.
- Acceptació dels canvis físics i emocionals derivats de l'inici de l'adolescència i la pubertat que condicionen unes relacions socials i afectives sanes.
- Coneixement i acceptació d'un mateix i dels altres.

1.3. Matèries, força i energia. CE 2, CE 3, CE 5

G1. Matèria

- La matèria i les seves propietats. Massa, volum i densitat.

G2. Forces i energia.

- Les forces i el moviment. Els efectes que produeixen les forces, deformacions i moviment. La velocitat i la gravetat.
- L'energia. Formes i propietats. La transformació de l'energia. Fonts d'energia renovables i no renovables, sostenibilitat.

G3. Màquines i instruments.

- El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.
- Ús d'instruments de mesura i de càlcul.
- Màquines i estructures. Elements que les componen.
- Valoració dels avenços científics i tecnològics i la seva relació amb la societat actual.

Bloc 2: Tecnologia i digitalització

2.1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. CE1

G1. Presència.

- Presència de la ciència i de la tecnologia en la societat, a l'escola, a la llar, a la cultura i el lleure.

G2. Comunicació a la xarxa.

- Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per comunicar-se amb altres persones: el correu electrònic.
- Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per comunicar-se amb altres persones en xarxa: el xat i el fòrum.
- Utilització de les xarxes socials per a la comunicació i la construcció de la ciutadania digital.
- La netiqueta: regles bàsiques de cortesia i respecte en els correus electrònics: estructura i contingut del missatge (SPAM), ús de majúscules.
- Netiqueta digital, regles bàsiques de cortesia i respecte a les xarxes socials i estratègies per resoldre problemes en la comunicació digital a través de xats i fòrums: respecte a la temàtica, ús moderat de les icones, respecte cap a altres opinions.

G3. Dispositius, programes i aplicacions informàtiques.

- Cercadors.
- Emmagatzematge de dades (imatges, documents, xifres...)
- Presentació de la informació: document (estructura, diferents tipografies, inserció d'imatges...)
- Presentació de la informació: presentacions i vídeos.
- Estratègies bàsiques de mecanografia.
- Entorn personal d'aprenentatge.
- Problemes tècnics senzills en les aplicacions i dispositius TIC de manera guiada.

G4. Salut i seguretat.

- Estratègies per fer un ús adequat de la tecnologia: benestar digital i salut per prevenir addiccions. Sensibilització envers el ciberassetjament.
- Estratègies per fer un ús adequat de la tecnologia: ciberassetjament, empremta digital, propietat intel·lectual, protecció de la informació personal a les xarxes socials.
- Estratègies per fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing.
- Estratègies per fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: "amics" d'internet, emails amb enllaços o descarregables dubtosos.

G5. Utilització de la tecnologia de la informació i la comunicació.

- Estratègies de recerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Estratègies de recollida, emmagatzematge i representació de dades que faciliten la comprensió i l'anàlisi. Citat.

2.2. Productes de disseny i pensament computacional. CE2

G1. Projectes de disseny.

- Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret.
- Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes.
- Expressió de diferents solucions o respostes.
- Selecció de l'aspecte que cal desenvolupar.
- Comprovació, disseny, prototipat i/o prova.
- Avaluació
- Presentació i comunicació.

G2. Pensament computacional.

- Abstracció
- Pensament algorítmic
- Descomposició en parts més senzilles
- Identificació de patrons
- Pensament lògic utilitzant variables que contenen dos valors (veritable/fals, sí/no)

G3. Tecnologia.

- Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.
- Dispositius digitals segurs i adequats a la consecució d'un projecte: tauleta, telèfon intel·ligent, ordinador, etc.
- Operadors mecànics i màquines simples (senyors, motors...).
- Recursos digitals: realitat virtual, realitat augmentada, simuladors, impressores 3D...
- Circuits elèctrics bàsics: elements, efectes, ús quotidià

G4. Iniciació a la programació.

- Programació per blocs amb elements manipulatius no tecnològics (activitats desendollades).
- Programació per blocs a través de robots programables senzills.
- Programació per blocs en entorns digitals.

G5. Treball cooperatiu.

- Estratègies bàsiques de treball en equip
- Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.
- Estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives
- Estratègies en situacions d'incertesa: adaptació i canvi d'estratègia, valoració de l'error com a oportunitat d'aprenentatge

Bloc 3: Societats i territoris

3.1. Reptes del món actual. Transversal a totes les CE

G1. Pensament crític.

- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.
- Adquisició d'habilitats per a l'expressió de conclusions a través de textos expositius i elements gràfics.
- Ús de fonts diverses (primàries i secundàries) com textos, fotografies, mapes, obres d'art, edificis històrics, documents audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació i altres fonts.

G2. Drets i llibertats.

- Noció de diversitat cultural.
- Noció de drets i llibertats.
- Noció d'obligacions.

3.2. Societats en el temps. CE6, CE8

G1. El pas del temps

- Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle).

G2. Educació patrimonial.

- Tipologia, paper social i cultural del patrimoni.
- Elements patrimonials aplicant nocions temporals bàsiques.
- Emissió de judicis de valor sobre l'origen del patrimoni i la seva relació amb els esdeveniments històrics.

G3. Societats i diversitat cultural.

- La societat de l'antic règim i revolució liberal, així com els canvis socials i econòmics produïts a Espanya.
- Homologació a la història recent (Guerra Civil, dictadura i transició) i a la memòria democràtica.
- Societats i cultures de l'Època Medieval i Moderna.

G4. Interpretació històrica.

- Noció de canvi, continuïtat, simultaneïtat i durada i evidència.

3.3. Alfabetització cívica. CE7

G1. Organització social.

- Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.
- La Constitució Espanyola.
- Identificació de l'organització social d'Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.

G2. Estructura política.

- Institucions de govern municipals, autonòmiques i estatals.
- Homologació a la Unió Europea: organització territorial, institucions, competències i responsabilitats.
- Reconeixement de l'organització política i territorial d'Espanya.
- La monarquia parlamentària.
- Diferenciació de formes de govern: règims democràtics i autoritaris

G3. Població.

- Moviments migratoris a la Comunitat Valenciana, Espanya i Europa
- Identificació de les característiques demogràfiques dels països desenvolupats i subdesenvolupats.
- Reconeixement i respecte per la diversitat cultural i lingüística d'Espanya.

3.4. Consciència ecosocial. CE5

- G1. Representació.
 - Representació cartogràfica.
- G2. El clima.
 - Factors climàtics: distribució dels climes.
 - El canvi climàtic: accions d' afrontament.
- G3. Responsabilitat ecosocial.
 - La Terra en el seu concepte geològic i geogràfic.
 - El Sistema Solar.
 - L' Univers.
 - L'ús responsable de l'aigua com a recurs escàs i la seva conservació.
 - Turisme sostenible.
 - Elements del relleu a nivell europeu.
 - Reconeixement dels paisatges agropecuaris i turístics.
 - Xarxes de transport i comunicacions

INSTRUMENTS, RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ

- Tècniques

- **Les tècniques d'observació continuada**, que avaluaran la implicació de l'alumnat en el treball cooperatiu, expressió oral i escrita, les actituds personals i relacionades, i els coneixements, habilitats i destreses relacionades amb l'àrea.
- **Les tècniques de mesurament**, a través de proves escrites o orals, informes, treballs o dossiers, quadern de l'alumnat, intervencions a classe.
- **Les tècniques d'autoavaluació**, afavorint l'aprenentatge des de la reflexió i la valoració de l'alumnat sobre les seues dificultats i fortaleces, sobre la participació dels companys i companyes en les activitats de tipus col·laboratiu i des de la col·laboració amb el professorat en la regulació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

- Instruments

S'utilitzen per a la recollida d'informació i dades, i estan associats als estàndards d'aprenentatge avaluable. Són múltiples i variats, destacant entre altres:

Per a l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat

- **Registres o escales:**
 - Evolució de l'ortografia del cicle/curs.
 - Participació en treballs cooperatius.
 - ...
- **Rúbriques:** serà l'instrument que contribuïska a objectivar les valoracions dels nivells d'acompliment de determinades habilitats relacionades amb cada àrea i associades a les competències. Entre altres rúbriques:
 - Les intervencions a classe: exposició oral amb eines digitals o sense eines digitals.
 - L'autonomia personal.
 - Treball amb imatges.
 - El quadern de l'alumnat.
 - Treballs cooperatius.
 - Tasques i o resolució de problemes.
 - La recerca i el tractament de la informació.
 - Experiments.
 - La utilització del mètode científic.
 - Investigacions.
 - ...

Per l'autoavaluació de l'alumnat:

No serà vinculant amb la seua qualificació, encara que el professorat ho podrà considerar per a valorar els progressos de l'alumnat.

Com instruments d'avaluació, entre altres, es proposen:

- **Dianes d'autoavaluació**, mitjançant les quals l'alumnat, de manera molt visual, pot observar les seues forteses i debilitats en les diferents habilitats desenvolupades en cada unitat. Entre altres dianes:
 - Actitud a l'aula
 - Treball diari
- **Registres i rúbriques** perquè l'alumnat prenga consciència dels seus assoliments i forteses i les seues possibilitats de progrés. Allò desitjable seria compartir amb l'alumnat instruments similars que el professorat utilitza.

RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Atenció personalitzada als alumnes i les alumnes, en la detecció precoç de les seues necessitats específiques i en l'establiment de mecanismes de suport i reforç per a evitar la permanència en un mateix curs, particularment en entorns socialment desfavorits.

Tots els alumnes i totes les alumnes són objecte de l'atenció educativa i han de beneficiar-se, en un context ordinari, de les mesures per a l'accés, la participació i l'aprenentatge. S'organitzaran tenint en compte els quatre nivells de resposta, des de les mesures de centre fins a les mesures personalitzades; en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats. Els mecanismes de suport i reforç que hauran de posar-se en pràctica tan prompte com es detecten dificultats d'aprenentatge seran tant organitzatius com curriculars i metodològics.

Les programacions d'aula s'adequaran als diferents ritmes, estils i capacitats d'aprenentatge. Aquestes adequacions s'han de realitzar durant tota l'etapa educativa i comporten la planificació de les situacions d'aprenentatge en diferents nivells d'amplitud, la utilització de diverses metodologies, formes de representació i d'expressió, activitats i instruments d'avaluació. A més, han d'estimular la motivació i la implicació de l'alumnat i promoure la interacció, la col·laboració i la cooperació entre iguals. Els enfocaments educatius com el disseny universal per a l'aprenentatge afavoreixen l'assoliment de les competències i la participació de tot l'alumnat.

Activitats i tasques en les quals l'alumnat posarà en pràctica un repertori ampli de processos cognitius, tals com identificar, analitzar, reconèixer, associar, reflexionar, raonar, deduir, induir, decidir, explicar, crear, etc. Moltes requeriran la cooperació i el treball en equip per a realitzar-les. L'ajuda entre iguals permetrà que l'alumnat aprenga dels altres estratègies, destreses i habilitats que contribuïran al desenvolupament de les seues capacitats i a l'adquisició de les competències específiques.

Amb l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu (necessitats educatives especials, dificultats específiques d'aprenentatge, d'integració tardana en el sistema educatiu valencià, en situació de vulnerabilitat socioeducativa i cultural, a l'alumnat d'altres capacitats, etc), cal complir el que disposa la norma que regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió. Aquestes mesures han de respectar les diferències i compensar les desigualtats.

És recomanable realitzar una descripció del grup o grups als quals va dirigida aquesta proposta pedagògica, així com una identificació de les barreres a la inclusió i les forteses i necessitats educatives de l'alumnat quant a l'adquisició de competències i funcionament intern en el terreny relacional i afectiu. Pel que fa a les necessitats individuals, serà necessari identificar quin alumnat requereix una personalització de les estratègies per a planificar reforços o ampliacions, gestionar convenientment els espais i els temps, proposar la intervenció de recursos humans i adequar les proves i instruments d'avaluació dels seus aprenentatges i el recursos materials.

Per a tot això, un procediment molt adequat serà l'avaluació inicial que es realitza a l'inici del curs.

Les diferents situacions d'aprenentatge de la programació d'aula elaborades per al desenvolupament d'aquesta proposta pedagògica contemplem suggeriments metodològics i activitats complementàries que faciliten tant el reforç com l'ampliació. De la mateixa manera, qualsevol situació d'aprenentatge i les seues

diferents activitats seran flexibles i es podran plantejar de forma o en nombre diferent a cada alumne o alumna per a donar resposta als seus interessos, característiques i necessitats.

LLENGUA ESTRANGERA

CONCRECIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1 - Multilingüisme i interculturalitat

Reconèixer i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar-ne sobre el funcionament i prendre consciència dels propis coneixements, així com identificar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua estrangera.

Competència específica 2 - Comprensió oral

Interpretar la informació de textos orals i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diversos temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'escolta activa i l'aplicació d'estratègies per a la comprensió oral.

Competència específica 3 - Comprensió escrita

Interpretar la informació expressada per mitjà de textos escrits i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diferents temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar la comprensió escrita.

Competència específica 4 - Expressió oral

Produir de manera guiada textos orals i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació i compensació.

Competència específica 5 - Expressió escrita

Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió.

Competència específica 6 - Interacció oral i escrita

Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà de textos senzills, breus i guiats, de manera síncrona i asíncrona, per a respondre a necessitats comunicatives relacionades amb l'àmbit personal, social i educatiu.

Competència específica 7 - Mediació oral i escrita

Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu

SELECCIÓ DE SABERS BÀSICS

BLOC 1: LLENGUA I ÚS (TRANSVERSAL A TOTES LES CE)

Funcions comunicatives:

- Funcions comunicatives bàsiques adequades a l'àmbit i al context comunicatiu: salutacions, comiats i presentacions; descripció de persones, objectes i llocs; situar esdeveniments en el temps; petició i intercanvi d'informació sobre qüestions quotidianes; rutines; indicacions i instruccions; expressió de la pertinença i la quantitat.
- Unitats lingüístiques bàsiques i significats associats a aquestes unitats, com ara expressió de l'entitat i de les seues propietats, quantitat i nombre, espai i relacions espacials, temps, afirmació, negació, interrogació i exclamació i relacions lògiques elementals.

Models contextuais i gèneres discursius:

- Models contextuais i gèneres discursius bàsics en la comprensió, producció i coproducció de textos orals, escrits i multimodals, breus i senzills, literaris i no literaris: característiques i reconeixement del context, organització i estructuració segons l'estructura interna.

Expressions i lèxic:

- Lèxic bàsic i d'interés per a l'alumnat, relatiu a identificació personal, relacions interpersonals pròximes, llocs i entorns pròxims, oci i temps lliure i vida quotidiana.
- Lèxic i expressions d'ús comú per a comprendre enunciats sobre la comunicació, la llengua, l'aprenentatge i les eines de comunicació i aprenentatge (metallenguatge).

Convencions ortogràfiques:

- Convencions ortogràfiques bàsiques i significats associats als formats i elements gràfics.

BLOC 2: ESTRATÈGIES COMUNICATIVES

Estratègies de comprensió i expressió:

- Estratègies bàsiques per a la comprensió i la producció de textos orals, escrits i multimodals breus, senzills i contextualitzats.

Estratègies conversacionals:

- Convencions i estratègies conversacionals bàsiques d'ús comú, en format síncron o asíncron, per a iniciar, mantindre i acabar la comunicació, prendre i cedir la paraula, preguntar i respondre, demanar i donar indicacions, demanar i donar aclariments i explicacions, comparar i contrastar, col·laborar, etc.
- Interés i valoració positiva per a establir contactes i comunicar-se a través de diferents mitjans amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.

Estratègies de mediació:

- Coneixements, destreses i actituds elementals que permeten iniciar-se en activitats de mediació en situacions quotidianes bàsiques.

Estratègies de transferència entre llengües:

- Estratègies bàsiques d'ús comú per a identificar, organitzar, retindre, recuperar i utilitzar unitats lingüístiques (lèxic, morfosintaxi, patrons sonors, etc.) a partir de la comparació de les llengües i varietats que conformen el repertori lingüístic personal.
- Estratègies i tècniques de compensació de les mancances comunicatives per a respondre eficaçment a una necessitat concreta, malgrat les limitacions derivades del nivell de competència en la llengua estrangera i en les llengües familiars.
- Reconeixement de similituds i diferències lèxiques entre llengües.

Reflexió sobre l'aprenentatge i tractament de l'error:

- Autoconfiança i reflexió sobre l'aprenentatge. L'error com a instrument de millora.

Estratègies d'autoavaluació i coavaluació:

- Estratègies i eines bàsiques d'ús comú d'autoavaluació i coavaluació, analògiques i digitals, individuals i cooperatives.

Eines analògiques i digitals:

- Eines analògiques i digitals bàsiques d'ús comú per a la comprensió, producció i coproducció oral, escrita i multimodal, i plataformes virtuals d'interacció i col·laboració educativa (aules virtuals, videoconferències, eines digitals col·laboratives...) per a l'aprenentatge, la comunicació i el desenvolupament de projectes amb parlants o estudiants de la llengua estrangera.

BLOC 3: CULTURA I SOCIETAT (transversal a totes les CE)
--

Aspectes socioculturals i sociolingüístics:

- Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics i habituals relatius als costums, a la vida quotidiana i a les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital, pròpies de països on es parla la llengua estrangera.

Diversitat lingüística i cultural:

- Estratègies bàsiques d'ús comú per a apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.
- Diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.
- Diferències i diversitat plurilingüe i intercultural.
- Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera.

- Reconeixement dels diferents contextos socials i culturals en els quals es desenvolupa la comunicació.

Llengua estrangera com a mitjà de comunicació:

- La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a manera d'accedir a nova informació i com a mitjà per a conèixer cultures i maneres de vida diferents.

BLOC 3: CULTURA I SOCIETAT (transversal a totes les CE)
--

Aspectes socioculturals i sociolingüístics:

- Aspectes socioculturals i sociolingüístics bàsics i habituals relatius als costums, a la vida quotidiana i a les relacions interpersonals, convencions socials bàsiques d'ús comú, llenguatge no verbal, cortesia lingüística i etiqueta digital, pròpies de països on es parla la llengua estrangera.

Diversitat lingüística i cultural:

- Estratègies bàsiques d'ús comú per a apreciar la diversitat lingüística, cultural i artística, atenent valors ecosocials i democràtics.
- Diferències en la comunicació no verbal entre les diferents llengües i cultures.
- Diferències i diversitat plurilingüe i intercultural.
- Estereotips d'altres cultures on es parla la llengua estrangera.
- Reconeixement dels diferents contextos socials i culturals en els quals es desenvolupa la comunicació.

Llengua estrangera com a mitjà de comunicació:

- La llengua estrangera com a mitjà de comunicació i relació amb persones d'altres països, com a manera d'accedir a nova informació i com a mitjà per a conèixer cultures i maneres de vida diferents.

CRITERIS D'AVUACIÓ

Competència específica 1 - Multilingüisme i interculturalitat
--

Reconèixer i usar els repertoris lingüístics de diverses llengües, reflexionar-ne sobre el funcionament i prendre consciència dels propis coneixements, així com identificar la diversitat lingüística i cultural a partir de la llengua
--

estrangera.

1.1 Comparar les similituds i diferències entre diferents llengües i reflexionar, de manera progressivament autònoma, sobre els aspectes bàsics del seu funcionament.

1.2. Utilitzar i diferenciar, de manera progressivament autònoma, els coneixements i les estratègies que formen el seu repertori lingüístic, amb l'ajuda d'altres participants i els suports analògics i digitals

1.3 Identificar aspectes socioculturals de la llengua estrangera, comparant, amb l'ajuda ocasional del i de la docent, els elements distintius d'aquesta amb els de la seua pròpia cultura.

1.4 Mostrar interès i respecte per les diferències lingüístiques i culturals de la llengua estrangera, valorant, amb l'ajuda ocasional del i de la docent, prejudicis i estereotips, i reconeixent la pluralitat lingüística com a font de riquesa cultural.

Competència específica 2 - Comprensió oral

Interpretar la informació de textos orals i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diversos temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'escolta activa i l'aplicació d'estratègies per a la comprensió oral.

2.1 Escoltar de manera activa i interpretar, amb la guia ocasional del i de la docent, textos orals i multimodals, breus i senzills, sobre temes predictibles d'àmbit quotidià, d'interès personal, social i educatiu, així com textos literaris adequats al seu nivell.

2.2 Identificar la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries de textos orals i multimodals, a partir dels significats explícits presents en la informació de caràcter lingüístic, i anticipar-ne el significat per mitjà de la informació de caràcter extralingüístic (gestos, entonació, ritme del discurs, dicció, entorn sonor, signes visuals, emotivitat del missatge).

2.3 Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, així com aplicar estratègies per a reconèixer vocabulari poc freqüent de l'àmbit social, personal i educatiu expressat de manera clara i senzilla.

Competència específica 3 - Comprensió escrita

Interpretar la informació expressada per mitjà de textos escrits i multimodals, breus i senzills, de manera guiada, sobre diferents temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu, mitjançant estratègies que permeten desenvolupar la comprensió escrita.

3.1 Llegir i interpretar, amb la guia ocasional del i de la docent, textos escrits i multimodals, breus i senzills, sobre temes predictibles d'àmbit personal, social i educatiu

pròxim, així com textos literaris adequats al seu nivell i expressats de manera comprensible i clara.

3.2 Identificar la funció comunicativa, el tema principal i les idees secundàries de textos escrits i multimodals, seleccionant i aplicant, amb la guia ocasional del i de la docent, les estratègies de comprensió escrita, a partir dels significats explícits de caràcter lingüístic, i anticipar-ne el significat per mitjà de la informació de caràcter extralingüístic (imatges, icones, disposició de la informació, títols, exclamacions, tipus de lletra) i els seus coneixements previs.

3.3 Interpretar el vocabulari i l'ús d'estructures freqüents, i anticipar el significat del vocabulari poc freqüent de l'àmbit personal, social i educatiu pròxim en textos escrits i multimodals.

3.4 Localitzar i seleccionar informació en mitjans digitals, amb la guia ocasional del i de la docent, a partir de diferents tipus de textos multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.

Competència específica 4 - Expressió oral

Produir de manera guiada textos orals i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació i compensació.

4.1 Produir diferents tipus de textos orals i multimodals breus, amb una pronunciació, ritme i entonació adequats, a partir de models, amb la guia ocasional del i de la docent, utilitzant un repertori d'expressions, lèxic i estructures bàsiques en situacions de l'àmbit personal, social i educatiu.

4.2 Utilitzar estratègies bàsiques, amb la guia ocasional del i de la docent, de planificació, producció i compensació, per a produir monòlegs breus.

Competència específica 5 - Expressió escrita

Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals, comprensibles i estructurats, per a expressar missatges breus i senzills de l'àmbit personal, social i educatiu, aplicant estratègies de planificació, textualització i revisió.

5.1 Produir textos escrits i multimodals senzills i breus de diversos gèneres, en suports analògics i digitals, sobre temes de l'àmbit personal, social i educatiu, amb l'ajuda ocasional del i de la docent, utilitzant lèxic i estructures d'ús freqüent.

5.2 Revisar els textos escrits propis i dels seus companys, detectar-ne i comentar-ne els errors, amb l'ajuda del i de la docent.

Competència específica 6 - Interacció oral i escrita

Interaccionar de manera oral, escrita i multimodal per mitjà de textos senzills, breus i guiats, de manera síncrona i asíncrona, per a respondre a necessitats comunicatives en l'àmbit personal, social i educatiu.

6.1 Participar en converses, amb intercanvis d'informació breus i senzills, sobre temes predictibles, quotidians i de rellevància personal, en contextos analògics i digitals, utilitzant recursos com la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, la repetició, el ritme pausat o el llenguatge no verbal.

6.2 Interaccionar mostrant empatia i respecte per necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, de manera guiada en situacions quotidianes, utilitzant estratègies per a saludar, acomiadar-se i presentar-se; expressar missatges; formular i contestar preguntes senzilles i iniciar i acabar la comunicació.

Competència específica 7 - Mediació oral i escrita

Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.

7.1 Mostrar interès per participar en la solució de problemes d'enteniment sobre assumptes quotidians de l'àmbit personal, social i educatiu.

7.2 Comprendre un missatge breu i senzill, i comunicar oralment o per escrit la seua informació o explicar els seus conceptes, de l'L2 a la seua L1 o de la seua L1 a l'L2, que incloguen vocabulari freqüent, de manera guiada, i es pot recórrer a l'ajuda d'altres participants.

7.3 Seleccionar i utilitzar, de manera guiada, estratègies bàsiques que faciliten la comprensió i l'expressió oral i escrita d'informació en diferents llengües (de l'L2 a l'L1 i de l'L1 a l'L2), com el llenguatge no verbal, i simplificar o adaptar el missatge, usant, amb ajuda, recursos o suports analògics i digitals per a crear ponts en la comunicació.

INSTRUMENTS, RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ

Tècniques

- Tècniques observació continuada.
- Tècniques de mesurament, a través de proves escrites o orals, informes, treballs o dossiers en paper o amb suport digital, quadern de l'alumnat, intervencions a classe.
- Avaluació interactiva , autoavaluació docent i de l'alumnat, avaluació competencial .

Instruments i recursos:

- Fitxes d'avaluació, proves escrites/orals d'avaluació.
- Registres d'observació.
- Rúbriques.
- Dianes d'autoavaluació.

RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Recursos i estratègies per a atendre les necessitats individuals:

- Treball cooperatiu i inclusiu, activitats amb format i desenvolupament distint per a adaptar-nos a les diferents formes d'aprendre, selecció de materials diversos i atractius per a motivar l'alumnat, adaptació de les activitats i proves escrites que impliquen tasques de comprensió lectora, espais d'ampliació i recerca, propostes diversificades de treball en grup i individual. Priorització de tasques competencials, tenint sempre present l'educació emocional, la cultura emprenedora i l'ús de les TIC.
- Tutories entre iguals.
- Atenció individualitzada.
- Seure prop de la mestra per a rebre més atenció.
- Controls adaptats, subratllat de les parts clau en els enunciats.

EDUCACIÓ FÍSICA

CONCRECIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1. Relacionada amb CCL, CP, STEM, CD, CPSAA i CE

Identificar i incorporar hàbits saludables bàsics en la vida quotidiana, desenvolupant un estil de vida actiu, a través de l'activitat física regular i adequada.

Competència específica 2. Relacionada amb CCL, CP, STEM, CPSAA, CE i CCEC

Mostrar consciència i control dels elements fonamentals de la corporalitat en la resolució de situacions motrius variades des d'un plantejament crític.

Competència específica 3. Relacionada amb CCL, CP, STEM, CPSAA i CE

Resoldre reptes i situacions motrius fent ús de les capacitats físiques, les perceptivomotrius i les habilitats motrius en diferents contextos de la vida quotidiana, a través de l'activitat física i del joc.

Competència específica 4. Relacionada amb CCL, CP, CD, CPSAA, CC, CE i CCEC

Participar en l'execució de propostes artísticopressives amb aportacions estètiques i creatives pròpies de la cultura motriu a través de la utilització dels recursos expressius bàsics del cos i el moviment.

Competència específica 5. Relacionada amb CCL, CP, STEM, CD, CPSAA, CC i CCEC

Participar activament en l'exploració del patrimoni natural i cultural de l'entorn, a través d'activitats físiques i artísticopressives guiades, adoptant mesures de responsabilitat individuals i col·lectives que afavorisquen la pràctica segura i respectuosa amb el medi.

Competència específica 6. Relacionada amb CCL, CP, CD, CPSAA i CC

Identificar i explorar recursos tecnològics relacionats amb l'activitat física i la salut, utilitzant-los de manera responsable i segura, sota la supervisió de l'entorn familiar i escolar.

SELECCIÓ DE SABERS BÀSICS

B1. Vida activa i saludable. Transversal a totes les competències

G1.1. Estil de vida actiu i saludable. *Perspectiva física*

Higiene postural i mesures de prevenció d'accidents.

Respiració i relaxació.

Hàbits saludables d'higiene corporal i postural, d'alimentació i d'hidratació.

Beneficis d'un estil de vida actiu basat en l'activitat física regular. El valor del descans. Alimentació saludable.

Efectes negatius del sedentarisme, la mala alimentació i altres comportaments no saludables.

Factors que influeixen en la cura del cos.

G1.2. Estil de vida actiu i saludable. *Perspectiva psicològica*

Benestar personal. Respects, consciència i acceptació del cos propi. Gestió de les emocions.

Autoconcepte i autoregulació. Fortaleses i debilitats.

Consolidació de l'autoconeixement

G1.3. Estil de vida actiu i saludable. *Perspectiva social*

Respects i acceptació de la diversitat de les característiques personals.

Jocs i activitat físicopressiva igualitària com a pràctica social saludable davant d'hàbits nocius.

Tractament positiu i gestió de la competitivitat. Jocs cooperatius.

La diversitat corporal i de gènere: visió crítica sobre els estereotips.

G1.4. Principis generals anatòmics i funcionals del cos en moviment

Aparells implicats en l'activitat física i el moviment: aparell locomotor.

G1.5. Aplicacions digitals i recursos tecnològics per al control de l'activitat física des d'una perspectiva saludable

Recursos tecnològics relacionats amb la salut.

B2. Organització i gestió de l'activitat física. CE1, CE2, CE3 i CE5

G2.1. Gestió i planificació de l'activitat física

Pro grames d'activitat física: seguiment i valoració del procés i efectes (àmbit físic, psicològic i social).

G2.3. Mesures per a la prevenció de lesions i seguretat en la pràctica d'activitat física

Normes de seguretat bàsiques. Coneixement dels principals riscos.

Mecanismes de control corporal per a la prevenció de lesions. Equipament adequat.

Actuacions i protocols bàsics davant d'accidents en les activitats físicoesportives: protegir, avisar i socórrer (PAS), posicions de seguretat; reanimació cardiopulmonar (RCP).

Consciència de les possibilitats i limitacions personals.

B3. Resolució de problemes en situacions motrius. CE1, CE2, CE3 i CE5

G3.1. La condició física

Les capacitats físiques bàsiques en l'àmbit lúdic i l'activitat física.

L'adaptació i autoregulació de l'esforç a la intensitat i duració de l'activitat.

La freqüència cardíaca i respiratòria com a conseqüència de l'esforç realitzat.

La freqüència cardíaca i respiratòria com a indicador de la intensitat de l'activitat.

G3.2. Capacitats perceptivomotrius i habilitats motrius

Percepció i estructuració espai-temporal.

Combinació d'habilitats i creativitat motriu.

G3.3. Els jocs

Jocs cooperatius. Jocs alternatius. Jocs modificats.

Grans jocs i trobades.

G3.4. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tècnics

Gestos tècnics bàsics.

G3.5. Presa de decisions en diferents situacions motrius. Fonaments tàctics

B4. Autoregulació emocional i interacció social en situacions motriu. CE2, CE3, CE4 i CE5

G4.1. Gestió emocional en situacions motrius i jocs

Regulació i gestió emocional. El cos expressiu i no violent.

Control de la impulsivitat i de les emocions negatives. La relaxació.

G4.2. Interacció social en situacions motrius i jocs

Esportivitat i joc net.

Normes i regles consensuades en situacions de joc.

Habilitats socials: escolta activa, treball en equip, estratègies de gestió i resolució dialogada de conflictes.

Conductes inclusives en les situacions motrius basades en la convivència i la no discriminació per qüestions de gènere, racials, de capacitat física o de competència motriu.

B5. Manifestacions de la cultura motriu. CE3, CE4, CE5 i CE6

G5.1. Cos comunicador

El llenguatge comunicatiu no verbal: el gest, la mímica i la dansa creativa.
Propostes coreogràfiques individuals i grupals amb intenció estètica i expressiva.
Propostes performatives interdisciplinàries. Creativitat motriu i escolta activa.

G5.2. Recursos i manifestacions artisticoexpressives

Projectes artisticoexpressius.

G5.3. Jocs circenses

Jocs d'equilibri, malabars i habilitats gimnàstiques.

G5.4. El ritme i el cos en moviment

Activitats rítmiques expressives amb suport musical i sense
El ritme intern.

G5.5. Balls i danses

Balls populars infantils, tradicionals i regionals valencians.
Danses del món i dansa creativa. Danses urbanes

G5.6. Jocs i esports inclusius

Jocs cooperatius i espais coeducatius.
Estratègies per a la inclusió.
L'esport adaptat, inclusiu i paralímpic.

G5.8. La pilota valenciana

Pactes i valors del joc. Aproximació històrica a la pilota a mà. Modalitats de joc més complexes: introducció a galotxa, escala i corda, pilota grossa i llargues. Principals referents, fent èmfasi en la figura de la dona.

G5.9. Els valors en les diferents manifestacions motrius

Superació i reptes. Motivació intrínseca.
Anàlisi crítica dels inputs dels mitjans de comunicació relacionats amb les situacions motrius, en atenció a la diversitat de gènere i visibilitzant els referents femenins i transgènere.

B6. Interacció eficient i sostenible amb l'entorn. CE5 i CE6

G6.1. Activitats físiques i d'oci actiu adaptades al medi natural

Itineraris a peu i en bicicleta.
Orientació. Activitats nàutiques. Organització i planificació d'itineraris. Cartografia bàsica i ús de la brúixola.

G6.2. L'entorn i el patrimoni natural, urbà i cultural de la Comunitat Valenciana

Espais de joc i oci en l'entorn proper al centre.
Espais naturals i urbans: ús i gaudi.
Cura i conservació de l'entorn en les activitats físicoesportives. Col·laboracions amb entitats i organismes.

G6.3. L'impacte ambiental de les activitats físicoesportives en l'entorn natural i urbà. Hàbits de mobilitat sostenible

Consciència de la sostenibilitat mediambiental i valoració de l'impacte de les activitats en el medi natural i urbà. Accions encaminades a la conservació i la protecció de l'entorn natural i urbà durant la pràctica d'activitat física. Iniciatives i projectes per al foment de la mobilitat respectuosa amb el medi ambient. Mitjans de transport actius i sostenibles: ús de la bicicleta i mitjans no motoritzats.

1.2. Adoptar mesures de prevenció, així com protocols d'actuació davant els accidents.

G6.4. Mesures bàsiques de seguretat i prevenció d'accidents

Protocols bàsics de seguretat en les activitats guiades en l'entorn.

Ús correcte de materials i espais en la pràctica de les activitats físiques en l'entorn

Normes d'educació viària per a vianants i circulació en bicicleta en les vies públiques.

G6.5. Aplicacions tecnològiques en activitats en el medi natural

Aplicacions i recursos per a la participació activa.

Seguiment de rutes GPS, ús de mapes i cartografia digital bàsica.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

CE1. Identificar i incorporar hàbits saludables bàsics en la vida quotidiana, desenvolupant un estil de vida actiu, a través de l'activitat física regular i adequada.

1.1. Adoptar hàbits saludables relacionats amb l'activitat física, l'alimentació i la higiene postural que contribueixen a la millora de la salut física, mental i emocional, reconeixent els efectes negatius del sedentarisme i les conductes nocives i valorant els beneficis que aporta un estil de vida actiu.

1.2. Adoptar mesures de prevenció, així com protocols d'actuació davant els accidents.

1.3. Incorporar autònomament les fases d'activació i tornada a la calma en diferents propostes d'activitat física, relacionant-les amb la condició física i interioritzant aquestes rutines com un hàbit de pràctica motriu saludable i responsable.

1.4. Practicar activitat física de manera regular, a través de la realització de rutines d'exercicis, jocs o pràctiques preesportives en situacions individuals i col·lectives que fomenten una interacció i convivència harmonioses.

CE2. Mostrar consciència i control dels elements fonamentals de la corporalitat en la resolució de situacions motrius variades des d'un plantejament crític.

2.1. Reconèixer i acceptar la corporalitat, valorant i respectant les possibilitats i limitacions personals i alienes, a través de la participació i la resolució de reptes i accions motrius individuals i en convivència que impliquen esforç, autoregulació i gestió de les emocions.

2.2. Relacionar els principals elements anatòmics i funcionals implicats en el moviment i l'activitat física, en situacions motrius transferibles al seu espai vivencial.

2.3. Adquirir un domini i un control corporals adequats, adaptant-se a les demandes de la resolució de problemes en accions motrius variades.

CE3. Resoldre reptes i situacions motrius fent ús de les capacitats físiques, les perceptivomotrius i les habilitats motrius en diferents contextos de la vida quotidiana, a través de l'activitat física i del joc.

3.1. Combinar diferents habilitats motrius bàsiques i específiques a través d'accions motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició mitjançant la participació activa en situacions de joc en entorns variats i variables, fomentant la tolerància i el treball en equip.

3.2. Conviure en el context de les pràctiques motrius, mostrant habilitats socials per a la resolució dialogada de conflictes i el respecte davant de la diversitat de gènere, afectivosexual, ètnica, socioeconòmica o de competència motriu; amb una actitud crítica cap als estereotips.

3.3. Resoldre desafiaments motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició mitjançant exercicis, jocs i accions encaminades a la millora de la condició física i adaptant l'esforç a l'activitat física de manera conscient.

3.4. Integrar fonaments tècnics, tàctics i d'estratègia mitjançant accions motrius individuals, de cooperació, d'oposició o de col·laboració-oposició, adoptant els valors socials i culturals a través de la participació activa en jocs i activitats preesportives.

CE4.Participar en l'execució de propostes artisticoexpressives amb aportacions estètiques i creatives pròpies de la cultura motriu a través de la utilització dels recursos expressius bàsics del cos i el moviment.

- 4.1. Aplicar recursos expressius i tècniques del cos comunicatiu en propostes escèniques, coreogràfiques, balls i danses, desenvolupant la sensibilitat creativa expressiva i artística, així com l'escolta activa.
- 4.2. Crear moviments i composicions expressives amb suport musical i sense, comunicant sensacions, emocions i idees de manera creativa i desinhibida, desenvolupant l'autoconfiança des de l'ús dels recursos rítmics i expressius de la motricitat.
- 4.3. Organitzar i dissenyar projectes artístics col·lectius, aplicant els recursos expressius del cos i del moviment.

CE5.Participar activament en l'exploració del patrimoni natural i cultural de l'entorn, a través d'activitats físiques i artisticoexpressives guiades, adoptant mesures de responsabilitat individuals i col·lectives que afavorisquen la pràctica segura i res

- 5.1. Participar en l'organització i realització d'activitats físiques i artisticoexpressives en el medi natural o entorns no habituals, aplicant de manera autònoma les tècniques adequades.
- 5.2. Aplicar mesures de seguretat i accions per a la conservació del medi i la sostenibilitat en les activitats en l'entorn, col·laborant en la seua organització amb perspectiva inclusiva.
- 5.3. Reconèixer i valorar el patrimoni natural i cultural pròxim a través d'activitats físiques i artisticoexpressives en l'entorn i des d'una perspectiva comunitària i crítica.

CE6.Identificar i explorar recursos tecnològics relacionats amb l'activitat física i la salut, utilitzant-los de manera responsable i segura, sota la supervisió de l'entorn familiar i escolar.

- 6.1. Aplicar recursos tecnològics relacionant-los amb l'activitat física i la salut a través de la resolució de problemes en situacions motrius.
- 6.2. Seleccionar i explorar amb criteri aplicacions tecnològiques diferents relacionades amb l'activitat física i la salut, vinculades a reptes motrius, jocs i preesports, valorant els beneficis i els riscs.
- 6.3. Utilitzar la tecnologia de manera crítica, responsable i guiada en diferents dispositius, a través de propostes físiques i artisticoexpressives, integrant les possibilitats dels nous escenaris de comunicació i aprenentatge.

INSTRUMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ I MODELS DE REGISTRE

- Fulls de registre
- Observació diària.
- Proves objectives.
- Resultats dels jocs.
- Rúbrica: per avaluar la part d'interès i esforç de l'alumne.

MESURES D'ATENCIÓ A LA RESPOSTA EDUCATIVA PER LA INCLUSIÓ

- A principi de curs, donem un full d'informació als pares on es reflecteix el que es necessita per a l'àrea d'educació física. Així mateix el mateix full torna signat pels pares/mares/tutors on ells ens enumeren els problemes que troben els seus fills per fer educació física amb normalitat i que nosaltres hem de saber. Així tenim una informació recíproca del xiquet i l'àrea.
- Si cal, prèviament diagnosticat el cas, tenim el recurs de l'educadora que pot col·laborar per integrar-los en les activitats així com per ajudar-los a l'hora d'anar a canviar-se.
- Les d'activitats proposades per a les situacions d'aprenentatge es poden desenvolupar amb diferents nivells de capacitat, per tant en si mateix s'estan adaptant a les diferències individuals.
- En cas de que l'actitud siga passiva o resistent al l'esforç, se'ls animarà a participar plenament de les activitats amb reforç positiu del comportament.
- Davant una necessitat o una discapacitat concreta, flexibilitzarem l'exigència per aquest alumne i treballarem per la seua plena inclusió en el grup.
- Respecte als alumnes repetidors i nouvinguts, encara que no és aquesta àrea la causa de la repetició, si tindrem una especial atenció amb la seua integració en el nou grup-classe.

- Per als alumnes estrangers nouvinguts dedicarem l'esforç d'integrar-los en la tasca i en el grup-classe, mitjançant la tutorització entre iguals així com prestant-li una especial atenció i explicació de les tasques en els elements clau. Per aquests alumne, en educació física funciona molt bé l'aprenentatge per observació i la repetició de models.

EDUCACIÓ PLÀSTICA I VISUAL

CONCRECIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competència específica 1: Explorar propostes artístiques de l'entorn patrimonial i de la cultura visual i audiovisual per mitjà de diferents canals i contextos, desenvolupant hàbits de percepció activa.

Competència específica 2: Reconèixer i valorar les característiques fonamentals de la contemporaneïtat artística mitjançant la percepció de diferents obres i l'experimentació directa.

Competència específica 3: Emprar de manera adequada la terminologia específica de l'àrea relativa a elements configuratius, formats, tècniques i materials en l'expressió de les experiències d'apreciació i creació artística.

Competència específica 4: Experimentar amb els elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual, així com amb diferents tècniques i materials, expressant idees, sentiments i emocions en l'elaboració de produccions artístiques individuals o col·lectives.

Competència específica 5: Utilitzar de manera guiada recursos digitals aplicats a la cerca d'informació i a la creació artística, i fer-ne un ús responsable d'acord amb la normativa vigent.

Competència específica 6: Participar en les diferents fases d'un procés creatiu col·laboratiu amb actitud inclusiva, assumint diferents rols en el desenvolupament de produccions visuals i audiovisuals senzilles.

SELECCIÓ DE SABERS BÀSICS

BLOC 1: PERCEPCIÓ I ANÀLISI

B.1.1. Exploració i interpretació de l'entorn CE1, CE2, CE3, CE5

G1. Patrimoni historicoartístic i cultura visual contemporània:

Patrimoni historicoartístic. Manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals:

- Patrimoni historicoartístic local: exploració i anàlisi.
- Patrimoni historicoartístic autonòmic: exploració i anàlisi.
- Patrimoni historicoartístic universal: exploració i anàlisi.

Elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual:

- Els elements bàsics del llenguatge visual en manifestacions artístiques de diferents èpoques i estils.
- Possibilitats expressives i comunicatives dels elements bàsics del llenguatge visual en manifestacions artístiques plàstiques i visuals de diferents èpoques i estils.

- Els elements bàsics del llenguatge audiovisual i les seues possibilitats expressives i comunicatives en imatges fixes i en moviment.

Contemporaneïtat artística:

- Característiques fonamentals dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.
- Qualitats expressives dels formats, suports i materials de les pràctiques artístiques contemporànies.
- Processos de treball: la forma al servei de la idea. La creació artística com a procés d'investigació.
- Professions relacionades amb el món de les arts plàstiques, visuals i audiovisuals.

G2. Actituds: Estratègies de recepció activa:

- Estratègies bàsiques d'anàlisi de propostes artístiques des d'una perspectiva de gènere.
- Atenció, respecte, interès i participació en l'exploració de manifestacions artístiques plàstiques, visuals i audiovisuals en entorns físics i virtuals. El valor del silenci en l'atenció i apreciació.

G3. Entorns digitals: Estratègies de cerca i filtració d'informació.

- Normes bàsiques: protecció de dades i llicències d'ús en suports i recursos digitals.
- Recursos digitals bàsics per a les arts plàstiques, visuals i audiovisuals.

G4. Utilització de la terminologia bàsica per a l'expressió de l'experiència d'apreciació:

- Per a l'expressió de l'experiència d'exploració de propostes culturals i artístiques.
- Per a l'expressió de les idees, emocions i experiències derivades de l'exploració de propostes culturals i artístiques.
- Per a la descripció formal de propostes culturals i artístiques.

B1.2. ALFABETITZACIÓ VISUAL I AUDIOVISUAL CE1, CE2, CE3

G1. Percepció visual:

- Organització del camp visual.
- Lleis bàsiques: semblança, figura-fons, proximitat, simetria, continuïtat, direcció comuna, simplicitat, igualtat i tancament.
- Aspectes interpretatius del procés perceptiu: creences, coneixements previs i emocions.

G2. Comunicació visual i audiovisual:

- Funcions de la imatge: estètica, informativa, exhortativa, expressiva.
- La imatge fixa: format, enquadraments, composició. La imatge digital: mapa de bits i imatge vectorial. La imatge en moviment: angles i moviments de càmera.

- Cultura visual i audiovisual: la imatge en el món contemporani. Estratègies de lectura i interpretació.

G3. Llenguatge visual i audiovisual: elements configuradors

- Usos expressius i culturals del color en mitjans visuals i audiovisuals. Esquemes compositius bàsics.

BLOC 2. EXPERIMENTACIÓ I CREACIÓ

B2.1. L'experiència artística: tècniques i materials d'expressió gràficoplàstica i de creació visual i audiovisual. Àmbits d'aplicació. CE1, CE2, CE4, CE5

G1. Tècniques i materials:

- Tècniques bidimensionals seques, humides i grasses. Tècniques mixtes i experimentals. Tècniques tridimensionals. Qualitats sensorials, expressives i comunicatives.
- Materials i suports. Material reciclat. Criteris de sostenibilitat.
- Maneig d'eines bàsiques per al traçat del dibuix geomètric.
- Utilització de traçats geomètrics bàsics en l'elaboració de dissenys, composicions creatives i il·lustracions.

G2. Formats i materials de la contemporaneïtat artística:

- Videocreació. Art d'acció.
- Propostes multidisciplinàries i multimodals.

G3. Aplicacions digitals:

- Programes i dispositius bàsics de captura i tractament d'imatges fixes i registre i edició bàsica d'imatges en moviment.

G4. Àmbits d'aplicació:

- Produccions plàstiques i visuals per mitjà del llenguatge de la pintura, l'escultura, el dibuix, i les arts decoratives.
- Produccions plàstiques i visuals per mitjà del llenguatge de l'arquitectura, el disseny, la il·lustració i la publicitat.
- Produccions plàstiques, visuals i audiovisuals per mitjà del llenguatge de la fotografia, el còmic i el cinema. Produccions multidisciplinàries i multimodals.

B2.2. L'experiència artística: processos de treball CE4, CE5, CE6

G1. Les fases del procés creatiu:

- Generació d'idees i creació.
- Investigació i creació.
- Avaluació.

G2. Documentació gràfica de processos:

- Portafolis d'evidències del procés creatiu.
- Cartografies d'aprenentatge. Mapes visuals (Visual Thinking).
- Infografies senzilles.

G3. Terminologia bàsica per a l'expressió de l'experiència de creació:

- Relativa a tècniques, materials i àmbits d'aplicació de l'expressió gràficoplàstica.
- Relativa a tècniques, materials i àmbits d'aplicació del dibuix geomètric.
- Relativa al llenguatge i àmbits d'aplicació de la creació audiovisual.

G4. Actituds:

- Esforç, força de voluntat. Capacitat de concentració. Resiliència, superació d'obstacles i fracassos.
- Respecte per la diversitat d'idees i produccions alienes i utilització d'un vocabulari inclusiu bàsic.
- Tenacitat i constància en la realització i consecució de les diferents tasques.
- Cura d'espais i materials de treball.

G5. La creació artística com a experiència social: projectes artístics col·lectius:

- Generació d'idees: creativitat en l'elaboració d'idees i en la presa de decisions.
- Consens, respecte i empatia a les aportacions de les companyes i companys en el procés de treball col·lectiu. Sensibilitat i comprensió cap als punts de vista aliens.
- Investigació: cerca i anàlisi de referents.
- Distribució de tasques: rols en el desenvolupament d'un projecte artístic col·lectiu. Funcions i comeses.
- Creació: disseny i producció de la proposta. Cooperació i responsabilitat en la part individual per a contribuir a un objectiu comú i a la cohesió del grup.
- Avaluació: resultats en relació als objectius inicials del projecte. Anàlisi i propostes de millora.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

Competència específica 1: *Explorar propostes artístiques de l'entorn patrimonial i de la cultura visual i audiovisual per mitjà de diferents canals i contextos, desenvolupant hàbits de percepció activa.*

1.1. Distingir diferents propostes artístiques de l'entorn per mitjà dels elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual.

1.2. Interpretar diferents propostes artístiques del patrimoni i de la cultura visual i audiovisual, tenint en compte els diferents contextos en els quals es generen.

1.3. Relacionar els elements característics de la cultura local amb altres formes culturals, mostrant una actitud oberta i respectuosa, i valorar la diversitat.

Competència específica 2 *Reconèixer i valorar les característiques fonamentals de la contemporaneïtat artística mitjançant la percepció de diferents obres i l'experimentació directa.*

2.1. Identificar els formats i materials propis de la contemporaneïtat artística en propostes creatives pròpies i alienes, des d'una perspectiva multicultural i integradora.

2.2. Experimentar amb les possibilitats comunicatives dels llenguatges contemporanis en propostes artístiques creatives senzilles en les quals s'establisquen relacions significatives entre idees, materials i formats.

2.3. Valorar la labor de les creadores i creadors en la seua contribució a la societat actual, a partir del fet de relacionar el seu treball i els missatges de la creació artística contemporània amb els reptes i circumstàncies del present.

Competència específica 3 *Emprar de manera adequada la terminologia específica de l'àrea relativa a elements configuratius, formats, tècniques i materials en l'expressió de les experiències d'apreciació i creació artística.*

3.1. Descriure les diferents obres i imatges emprant correctament el vocabulari específic de l'àrea en l'experiència d'apreciació artística i incorporant mitjans orals, textuais i estratègies de pensament visual.

3.2. Aplicar la terminologia adequada per a descriure les pròpies creacions artístiques i argumentar les decisions adoptades en relació a formats, tècniques i materials.

3.3. Expressar de manera assertiva i respectuosa opinions derivades de les experiències d'apreciació i creació artística.

Competència específica 4 *Experimentar amb els elements bàsics del llenguatge visual i audiovisual, així com amb diferents tècniques i materials, expressant idees, sentiments i emocions en l'elaboració de produccions artístiques individuals o col·lectives.*

- 4.1. Incorporar els coneixements derivats dels referents explorats com a estímul en les pròpies produccions creatives.
- 4.2. Seleccionar les tècniques, materials i elements de contingut més adequats per a l'expressió d'idees, sentiments i emocions en les diferents produccions artístiques creatives.
- 4.3. Utilitzar materials no convencionals en la creació artística i buscar-ne els més adequats per al que es pretén transmetre, tot incorporant-hi criteris de sostenibilitat.

Competència específica 5 *Utilitzar de manera guiada recursos digitals aplicats a la cerca d'informació i a la creació artística, i fer-ne un ús responsable d'acord amb la normativa vigent.*

- 5.1 Aplicar les normes bàsiques de protecció de dades, d'autoria i llicències d'ús en la cerca d'informació i en els processos de creació artística digitals.
- 5.2. Contrastar les diferents informacions trobades durant el procés de cerca sobre qüestions artístiques, i seleccionar-ne les més rellevants i més fidels a la realitat.
- 5.3. Emprar de manera guiada diferents recursos digitals bàsics de producció gràfica i audiovisual, i adequar-se a la intencionalitat representativa i als objectius de l'activitat artística plantejada.

Competència específica 6 *Participar en les diferents fases d'un procés creatiu col·laboratiu amb actitud inclusiva, assumint diferents rols en el desenvolupament de produccions visuals i audiovisuals senzilles.*

- 6.1. Cooperar en la planificació d'una producció artística col·lectiva proposant objectius, fases, rols, necessitats materials i tècniques i espais de treball.
- 6.2. Contribuir de manera eficaç a la consecució d'un producte creatiu comprenent i integrant les funcions assignades i participant en l'objectiu comú.
- 6.3. Comprometre's en el mateix grau amb les diferents fases del procés creatiu, des de la idea inicial fins a la consecució i difusió d'un producte visual o audiovisual satisfactori.
- 6.4. Desenvolupar propostes creatives, registrant els processos de treball de manera textual, gràfica i/o audiovisual i compartint el resultat.

INSTRUMENTS, RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ

Tècniques

- Tècniques observació continuada.
- Tècniques de mesurament, a través de proves escrites o orals, informes, treballs o dossiers en paper o amb suport digital, quadern de l'alumnat, intervencions a classe.

--Avaluació interactiva , autoavaluació docent i de l'alumnat, avaluació competencial .

Instruments i recursos:

- Fitxes d'avaluació, proves escrites/orals d'avaluació.
- Registres d'observació.
- Rúbriques.
- Dianes d'autoavaluació.

RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Recursos i estratègies per a atendre les necessitats individuals:

- Treball cooperatiu i inclusiu, activitats amb format i desenvolupament distint per a adaptar-nos a les diferents formes d'aprendre, selecció de materials diversos i atractius per a motivar l'alumnat, adaptació de les activitats i proves escrites que impliquen tasques de comprensió lectora, espais d'ampliació i recerca, propostes diversificades de treball en grup i individual. Priorització de tasques competencials, tenint sempre present l'educació emocional, la cultura emprenedora i l'ús de les TIC.
- Tutories entre iguals.
- Atenció individualitzada.
- Seure prop de la mestra per a rebre més atenció.
- Controls adaptats, subratllat de les parts clau en els enunciats.

VALORS ÈTICS I CÍVICS

CONCRECIÓ DE COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Competència específica 1. Dialogar i debatre de manera assertiva i respectuosa en situacions de l'entorn personal, educatiu i social de l'alumnat per poder arribar a acords o consensos.

Competència específica 2. Reconèixer les emocions pròpies i alienes en situacions de conflicte de l'àmbit escolar i personal, i gestionar-les emprant estratègies senzilles per trobar solucions equitatives.

Competència específica 3. Participar en l'elaboració de les regles de convivència escolar en el marc dels principis democràtics i dels drets de la infància.

Competència específica 4. Identificar, analitzar i valorar críticament estereotips que incideixen en el benestar físic i emocional propi i aliè i en l'establiment de relacions interpersonals igualitàries.

Competència específica 5. Identificar en l'entorn proper els beneficis dels valors democràtics promoguts per les lleis i institucions per a la construcció d'una ciutadania participativa i responsable.

Competència específica 6. Proposar i implicar-se en accions front a situacions de desigualtat i injustícia social en l'àmbit escolar i l'entorn proper en el marc dels principis d'una societat igualitària i inclusiva.

Competència específica 7. Identificar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromesa amb la transformació de l'entorn proper.

SELECCIÓ DE SABERS BÀSICS

Bloc 1: Persona

- El benestar físic i emocional
 - o Autoconcepte i autoestima
 - o Emoci ons i sentiments
 - o Educació afectiva i sexual
- La diversitat
 - o Diversitat familiar, sexual i de gènere
 - o Diversitat social i cultural
- La igualtat entre dones i homes
 - o Sexisme i estereotips de gènere
 - o Prevenció de l'abús sexual i la violència masclista
 - o Dones i àmbits de coneixement o Llenguatge igualitari

Bloc 2: Pau

- La resolució de conflictes
 - o Estratègies per abordar els conflictes de manera positiva: "provenció"
 - o Conflicte com a oportunitat per a la resiliència, assertivitat i creativitat
 - o Maltractament, assetjament i exclusió o Cultura de la pau i la no violència
 - o Conductes addictives

- Els deures i els drets de les persones
 - o Normes de convivència de les esferes escolar, familiar i social
 - o Marc ètic per a l'ús de dispositius, aplicacions, eines informàtiques i xarxes socials
 - o Principis bàsics de la Declaració Universal dels Drets Humans
 - o Convenció sobre els Drets de la Infància
 - o Valors democràtics

Bloc 3: Prosperitat

- Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible
 - o Fam i pobresa
 - o Explotació infantil
- La desigualtat
 - o Per raó de gènere, origen, creença i cultura
 - o Estereotips i prejudicis
 - o Conductes solidàries i altruistes

Bloc 4: Planeta

- Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible
 - o Impacte de l'ésser humà en el planeta
 - o Límits del planeta i canvi climàtic
 - o Empatia i cura i respecte dels sers vius i el medi natural
 - o Accions quotidianes, activisme i emprenedoria escolar

Bloc 5: Participació

- Habilitats
 - o Diàleg i debat
 - o Pensament crític i creatiu
 - o Treball en equip - Àmbits
 - o Processos participatius en els àmbits escolar i local
 - o Activisme en les esferes escolar i local

CRITERIS D'AVUACIÓ

Competència específica 1. Dialogar i debatre de manera assertiva i respectuosa en situacions de l'entorn personal, educatiu i social de l'alumnat per poder arribar a acords o consensos.

3r cicle

- 1.1. Participar en debats i diàlegs respectant el torn de paraula amb escolta activa, dialogant de manera assertiva i utilitzant un llenguatge inclusiu i igualitari.
- 1.2. Arribar a acords integrant els plantejaments i les intervencions de la resta de participants mitjançant el diàleg col·lectiu.
- 1.3. Utilitzar adequadament els conceptes treballats en la matèria de manera oral i escrita.

Competència específica 2. Reconèixer les emocions pròpies i alienes en situacions de conflicte de l'àmbit escolar i personal, i gestionar-les emprant estratègies senzilles per trobar solucions equitatives.

3r cicle

- 2.1. Valorar i respectar les diferències culturals, especialment en les situacions de conflicte durant l'ús de les xarxes socials i l'elaboració de les normes de classe i en els espais comuns del centre.
- 2.2. Respectar la imatge, la dignitat i els drets de les altres persones en l'ús de la comunicació digital.

Competència específica 3. Participar en l'elaboració de les regles de convivència escolar en el marc dels principis democràtics i dels drets de la infància.

3r cicle

- 3.1. Intervenir de manera proactiva en els processos participatius de l'aula i del centre.
- 3.2. Analitzar les causes dels incompliments de les normes elaborades i proposar mesures reparadores.
- 3.3. Identificar i descriure els agents i els processos que han intervingut en la concreció de les normes de convivència del centre i d'altres contextos educatius com ara el menjador i el transport escolar.

Competència específica 4. Identificar, analitzar i valorar críticament estereotips que incideixen en el benestar físic i emocional propi i alié i en l'establiment de relacions interpersonals igualitàries.

3r cicle

- 4.1. Descriure el seu aspecte físic i les característiques que defineixen el seu estil personal expressant una imatge positiva i meditada.
- 4.2. Identificar senyals de desigualtat de gènere, sexisme i masclisme en materials didàctics, llenguatge, anuncis publicitaris, videojocs, produccions audiovisuals i xarxes socials.
- 4.3. Identificar i explicar les repercussions dels estereotips discriminatoris en la convivència de les persones.

Competència específica 5. Identificar en l'entorn proper els beneficis dels valors democràtics promoguts per les lleis i institucions per a la construcció d'una ciutadania participativa i responsable.

3r cicle

- 5.1. Buscar, seleccionar i exposar informació de fonts fiables referida als valors democràtics en l'entorn proper.
- 5.2. Participar en el debat sobre els beneficis dels valors democràtics en l'entorn més pròxim amb aportacions raonades.

Competència específica 6. Proposar i implicar-se en accions front a situacions de desigualtat i injustícia social en l'àmbit escolar i l'entorn proper en el marc dels principis d'una societat igualitària i inclusiva.

3r cicle

- 6.1. Detectar situacions injustes en l'entorn proper, les xarxes socials i els mitjans de comunicació.
- 6.2. Planificar i participar en accions transformadores de les situacions d'injustícia en l'entorn proper basades en el respecte als drets humans.

Competència específica 7. Identificar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromesa amb la transformació de l'entorn proper.

3r cicle

- 7.1. Identificar els principals problemes del planeta i relacionar-los amb algun dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- 7.2. Identificar i avaluar l'impacte de les pròpies accions en les esferes escolar, familiar i local en relació amb la sostenibilitat ecològica.
- 7.3. Idear i planificar en equip accions innovadores encaminades a la cura i protecció de les persones, els animals i l'entorn proper.

INSTRUMENTS, RECOLLIDA I REGISTRE D'INFORMACIÓ

- Tècniques

- **Les tècniques d'observació continuada**, que avaluaran la implicació de l'alumnat en el treball cooperatiu, expressió oral i escrita, les actituds personals i relacionades, i els coneixements, habilitats i destreses relacionades amb l'àrea.

- **Les tècniques de mesurament**, a través de proves escrites o orals, informes, treballs o dossiers, quadern de l'alumnat, intervencions a classe.
- **Les tècniques d'autoavaluació**, afavorint l'aprenentatge des de la reflexió i la valoració de l'alumnat sobre les seues dificultats i fortaleeses, sobre la participació dels companys i companyes en les activitats de tipus col·laboratiu i des de la col·laboració amb el professorat en la regulació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

- **Instruments**

S'utilitzen per a la recollida d'informació i dades, i estan associats als estàndards d'aprenentatge avaluable. Són múltiples i variats, destacant entre altres:

Per a l'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat

- **Registres o escales:**
 - Evolució de l'ortografia del cicle/curs.
 - Participació en treballs cooperatius.
 - ...
- **Rúbriques:** serà l'instrument que contribuïska a objectivar les valoracions dels nivells d'acompliment de determinades habilitats relacionades amb cada àrea i associades a les competències. Entre altres rúbriques:
 - Les intervencions a classe: exposició oral amb eines digitals o sense eines digitals.
 - L'autonomia personal.
 - Treball amb imatges.
 - El quadern de l'alumnat.
 - Treballs cooperatius.
 - Tasques i o resolució de problemes.
 - La recerca i el tractament de la informació.
 - Experiments.
 - La utilització del mètode científic.
 - Investigacions.
 - ...

Per l'autoavaluació de l'alumnat:

No serà vinculant amb la seua qualificació, encara que el professorat ho podrà considerar per a valorar els progressos de l'alumnat.

Com instruments d'avaluació, entre altres, es proposen:

- **Dianes d'autoavaluació**, mitjançant les quals l'alumnat, de manera molt visual, pot observar les seues fortaleeses i debilitats en les diferents habilitats desenvolupades en cada unitat. Entre altres dianes:
 - Actitud a l'aula
 - Treball diari
- **Registres i rúbriques** perquè l'alumnat prenga consciència dels seus assoliments i fortaleeses i les seues possibilitats de progrés. Allò desitjable seria compartir amb l'alumnat instruments similars que el professorat utilitza.

RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

Atenció personalitzada als alumnes i les alumnes, en la detecció precoç de les seues necessitats específiques i en l'establiment de mecanismes de suport i reforç per a evitar la permanència en un mateix curs, particularment en entorns socialment desfavorits.

Tots els alumnes i totes les alumnes són objecte de l'atenció educativa i han de beneficiar-se, en un context ordinari, de les mesures per a l'accés, la participació i l'aprenentatge. S'organitzaran tenint en compte els quatre nivells de resposta, des de les mesures de centre fins a les mesures personalitzades; en condicions d'equitat i igualtat d'oportunitats. Els mecanismes de suport i reforç que hauran de posar-se en

pràctica tan prompte com es detecten dificultats d'aprenentatge seran tant organitzatius com curriculars i metodològics.

Les programacions d'aula s'adequaran als diferents ritmes, estils i capacitats d'aprenentatge. Aquestes adequacions s'han de realitzar durant tota l'etapa educativa i comporten la planificació de les situacions d'aprenentatge en diferents nivells d'amplitud, la utilització de diverses metodologies, formes de representació i d'expressió, activitats i instruments d'avaluació. A més, han d'estimular la motivació i la implicació de l'alumnat i promoure la interacció, la col·laboració i la cooperació entre iguals. Els enfocaments educatius com el disseny universal per a l'aprenentatge afavoreixen l'assoliment de les competències i la participació de tot l'alumnat.

Activitats i tasques en les quals l'alumnat posarà en pràctica un repertori ampli de processos cognitius, tals com identificar, analitzar, reconèixer, associar, reflexionar, raonar, deduir, induir, decidir, explicar, crear, etc. Moltes requeriran la cooperació i el treball en equip per a realitzar-les. L'ajuda entre iguals permetrà que l'alumnat aprenga dels altres estratègies, destreses i habilitats que contribuiran al desenvolupament de les seues capacitats i a l'adquisició de les competències específiques.

Amb l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu (necessitats educatives especials, dificultats específiques d'aprenentatge, d'integració tardana en el sistema educatiu valencià, en situació de vulnerabilitat socioeducativa i cultural, a l'alumnat d'altres capacitats, etc), cal complir el que disposa la norma que regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió. Aquestes mesures han de respectar les diferències i compensar les desigualtats.

És recomanable realitzar una descripció del grup o grups als quals va dirigida aquesta proposta pedagògica, així com una identificació de les barreres a la inclusió i les fortaleces i necessitats educatives de l'alumnat quant a l'adquisició de competències i funcionament intern en el terreny relacional i afectiu. Pel que fa a les necessitats individuals, serà necessari identificar quin alumnat requereix una personalització de les estratègies per a planificar reforços o ampliacions, gestionar convenientment els espais i els temps, proposar la intervenció de recursos humans i adequar les proves i instruments d'avaluació dels seus aprenentatges i el recursos materials.

Per a tot això, un procediment molt adequat serà l'avaluació inicial que es realitza a l'inici del curs.

Les diferents situacions d'aprenentatge de la programació d'aula elaborades per al desenvolupament d'aquesta proposta pedagògica contemplen suggeriments metodològics i activitats complementàries que faciliten tant el reforç com l'ampliació. De la mateixa manera, qualsevol situació d'aprenentatge i les seues diferents activitats seran flexibles i es podran plantejar de forma o en nombre diferent a cada alumne o alumna per a donar resposta als seus interessos, característiques i necessitats.

RELIGIÓN

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

Las competencias específicas de Religión aparecen recogidas en la Resolución de 21 de junio de 2022, de la Secretaría de Estado de Educación, por la que se publican los currículos de las enseñanzas de religión católica correspondientes a Educación Infantil, Educación Primaria, Educación Secundaria Obligatoria y Bachillerato.

1. Descubrir, identificar y expresar los elementos clave de la dignidad y la identidad personal en situaciones vitales cercanas, a través de biografías inspiradoras y relatos bíblicos de alcance antropológico, para ir conformando la propia identidad y sus relaciones con autonomía, responsabilidad y empatía.

El descubrimiento de todas las dimensiones que conforman la identidad personal es un aprendizaje esencial para desarrollar el objetivo de la educación integral. Propone reconocer y comprender las propias experiencias, las raíces familiares y culturales, las relaciones con el entorno social y natural. Implica aprender a identificar y gestionar las emociones, afectos, valores, también las limitaciones, que forman parte de la experiencia personal y social, para madurar la autonomía personal. Supone aprender a expresar, utilizando diversos lenguajes, las experiencias vitales cuidando la autonomía y la empatía. Es importante en este proceso de crecimiento despertar los valores de la dignidad humana y cultivar el respeto y la inclusión de todos y todas en armonía con la propia identidad personal.

En el desarrollo de esta competencia desempeña un papel esencial el descubrimiento de la interioridad y sus consecuencias para la autonomía personal y las relaciones con el entorno. Este proceso educativo reclama el descubrimiento de actitudes y virtudes que se proponen desde la visión cristiana de la persona y de la vida, por ejemplo, a través de biografías inspiradoras, especialmente de santos y santas, y de relatos bíblicos sobre el mensaje de Jesús de Nazaret. La adquisición paulatina de esta competencia supone haber desarrollado la autonomía e identidad personal; haber adquirido valores y normas de convivencia inclusiva, hábitos de trabajo individual y en equipo; haber desarrollado sus capacidades afectivas en todos los ámbitos de la personalidad; y haber logrado algunos hábitos saludables de vida y de consumo responsable siendo consciente de sus propias necesidades físicas y emocionales.

• Descriptores del perfil de salida competencia específica 1

Esta competencia específica se conecta con los siguientes descriptores del Perfil de salida: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descubrir, reconocer y estimar la dimensión socioemocional expresada en la participación en diferentes estructuras de pertenencia, desarrollando destrezas y actitudes sociales teniendo en cuenta algunos principios generales de la ética cristiana, para la mejora de la convivencia y la sostenibilidad del planeta.

El reconocimiento de la dimensión socioemocional y la pertenencia a las diversas estructuras sociales (familia, escuela, grupos de amigos, comunidad eclesial, etc.) constituye un aprendizaje esencial en la educación integral. Supone el descubrimiento, la aceptación y estima de la naturaleza social de la persona. Implica reconocer que de la dignidad humana se derivan unos derechos y conlleva responsabilidades, como se expresa en la Declaración Universal de los Derechos Humanos. Propone aprender a gestionar la propia autonomía personal, con sus ideas y toma de decisiones, con las de otras personas y grupos, con la familia, con otros entornos sociales y culturales. Es necesario en este proceso de maduración discernir los

valores democráticos y aprender a respetar la diversidad social y religiosa, asumiendo el desarrollo de la identidad personal en las relaciones y vínculos con otros con actitudes de respeto e inclusión.

El desarrollo de esta competencia conlleva la adquisición de destrezas y habilidades sociales, la toma de decisiones comunitarias, la resolución pacífica de conflictos, integrando actitudes de participación y solidaridad. El área de Religión Católica propone los principios y valores del magisterio social de la Iglesia para contribuir al bien común, a la plena realización humana y a la sostenibilidad del planeta. La adquisición de esta competencia supone haberse preparado, como desarrollo de la autonomía e identidad personal, para el ejercicio activo de la ciudadanía y el respeto de los derechos humanos, así como el pluralismo de las sociedades democráticas supone valorar, desde la ética cristiana, las diferencias entre las personas y las sociedades, entre las diferentes culturas y religiones.

- **Descriptor del perfil de salida competencia específica 2**

Esta competencia específica se conecta con los siguientes descriptores del Perfil de salida: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar e interpretar las situaciones que perjudican o mejoran la buena convivencia, analizándolas con las claves personales y sociales de la propuesta cristiana, para fomentar el crecimiento moral, la cooperación con los demás y el desarrollo de valores orientados al bien común.

El análisis y la denuncia de las situaciones de exclusión, injusticia o violencia en nuestros entornos, para proponer oportunidades de inclusión para todos, especialmente para las personas más necesitadas, es un aprendizaje esencial del área de Religión Católica. En consecuencia, las propuestas de la autonomía personal, la dignidad humana con sus derechos y libertades, la convivencia democrática con valores de justicia y solidaridad y el respeto de la diversidad cultural y religiosa pueden profundizarse y fundamentarse en los valores propios del mensaje cristiano. El proyecto de Dios anunciado en Jesucristo, la fraternidad universal, proporciona un horizonte trascendente que confirma nuestro compromiso con los objetivos de desarrollo sostenible y los derechos humanos.

Estas claves personales y sociales de la propuesta cristiana añaden al aprendizaje sobre la persona y la sociedad, con sus actitudes y valores, el fundamento de la experiencia religiosa y la tradición cristiana. La antropología cristiana, con su propuesta social y escatológica, constituirá la inspiración de los conocimientos, destrezas y actitudes de esta competencia específica. El desarrollo de esta competencia específica proporciona los criterios para el análisis y denuncia de todas las situaciones de marginación o desigualdad entre varones y mujeres; propone virtudes morales para su superación y la construcción del bien común. Esto implica educar la mirada de la realidad para percibir las consecuencias del propio comportamiento, asumiendo actitudes de responsabilidad, justicia social y cooperación.

- **Descriptor del perfil de salida competencia específica 3**

Esta competencia específica se conecta con los siguientes descriptores del Perfil de salida: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprender y admirar el patrimonio cultural en algunas de sus expresiones más significativas, disfrutando de su contemplación, analizando el universo simbólico y vital que transmiten, para valorar la propia identidad cultural, promover el diálogo intercultural y generar creaciones artísticas.

La comprensión y la admiración de las culturas, en cualquiera de sus expresiones sociales, artísticas, éticas y religiosas, constituye un aprendizaje esencial en el objetivo escolar de la educación integral. Conlleva

reconocer las expresiones culturales más significativas del entorno admirando su belleza y significado. Implica el aprecio de los diversos lenguajes para expresar experiencias y sentimientos, ideas y creencias, conformando la identidad de las personas y las sociedades. Propone la contemplación de los diversos lenguajes artísticos y culturales para utilizarlos en la expresión de la autonomía e identidad personal. Se necesita desarrollar el sentido crítico para comprender las diversas manifestaciones culturales y cultivar la creatividad para expresar las experiencias personales y sociales en los diversos lenguajes comunicativos.

Esta competencia específica de Religión Católica contribuye al desarrollo de la autonomía personal y social promoviendo la libertad de expresión, la creatividad, el respeto y la admiración por la diversidad y el diálogo intercultural. Este proceso formativo supone el conocimiento de la religiosidad popular, celebraciones religiosas del entorno y el patrimonio cultural de la Iglesia que conforman nuestra identidad cultural. La adquisición de esta competencia implica armonizar la construcción de la autonomía e identidad personal con el aprendizaje a vivir con otros en contextos culturales diversos; haber comprendido el pluralismo propio de las sociedades democráticas; haber desarrollado actitudes de confianza en sí mismo e iniciativa personal; y haber logrado valores para apreciar responsablemente la cultura, el diálogo intercultural e interreligioso.

- **Descriptor del perfil de salida competencia específica 4**

Esta competencia específica se conecta con los siguientes descriptor del Perfil de salida: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desarrollar y apreciar la propia interioridad y experiencia espiritual, reconociéndola en las propias emociones, afectos, símbolos y creencias, conociendo la experiencia de personajes relevantes de la tradición judeocristiana y de otras religiones, para favorecer el autoconocimiento personal, entender las vivencias de los otros y promover el diálogo y el respeto entre las diferentes tradiciones religiosas.

El cuidado y aprecio de la dimensión espiritual propia de la naturaleza humana, manifestada en las emociones, afectos, símbolos y creencias, es un aprendizaje esencial de la formación integral. Propone explorar y desarrollar esta dimensión espiritual en el conjunto de todas las dimensiones de la personalidad humana. Implica reconocer, aprender a gestionar y expresar en diversos lenguajes las emociones y sentimientos relacionados con la trascendencia y la experiencia religiosa. Supone explorar, desarrollar y apreciar la propia interioridad para cultivar las experiencias de silencio y contemplación. Este desarrollo espiritual y moral es un derecho de todos los niños y niñas, como se reconoce en el artículo 27 de la Convención sobre los Derechos del Niño, articulando la responsabilidad primordial de las familias y de los Estados para garantizar un nivel de vida adecuado para su desarrollo físico, mental, espiritual, moral y social.

El desarrollo de esta competencia incluye el despertar espiritual en la construcción de la autonomía e identidad individual y el descubrimiento de la relación con Dios. Se propone la experiencia religiosa como oportunidad formativa en el desarrollo de todas las dimensiones humanas. En este objetivo ocupa un lugar esencial el conocimiento de personajes relevantes de la Biblia, de la tradición cristiana y de otras religiones. La adquisición de esta competencia supone la propuesta de la visión cristiana de la vida, una de las finalidades educativas propias del área escolar de Religión Católica, explorando las posibilidades personales, familiares, sociales y culturales de lo religioso a la hora de discernir posibles respuestas a las preguntas sobre el sentido de la vida. También implica el conocimiento y respeto por la pluralidad religiosa y el diálogo intercultural.

- **Descriptor del perfil de salida competencia específica 5**

Esta competencia específica se conecta con los siguientes descriptor del Perfil de salida: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprender los contenidos básicos del cristianismo, valorando su contribución a la sociedad, para disponer de una síntesis personal que permita dialogar, desde la propia identidad social y cultural, con otras tradiciones religiosas y áreas de conocimiento.

La comprensión de los contenidos fundamentales del mensaje cristiano, así como los de otras tradiciones religiosas, facilitando el diálogo intercultural y la convivencia en la diversidad, constituye un aprendizaje esencial para la educación de la ciudadanía global. Requiere que los desarrollos de la autonomía personal y responsabilidad social se ejerzan con plena libertad y con sano ejercicio del sentido de pertenencia. Supone el conocimiento crítico del cristianismo y de las religiones en contextos de pluralidad. Propone que estas creencias y valores religiosos puedan contribuir en el desarrollo autónomo y personal del propio proyecto vital. La relevancia de estos conocimientos sobre religión y su presencia en la escuela, reconocida por el Consejo de Europa, contribuye al desarrollo de las competencias clave y a la educación integral.

Esta competencia proporciona un primer acercamiento consciente a las creencias y los valores propios de la fe cristiana, abierto al diálogo, y mostrando su relación con los saberes de otras áreas escolares. El conocimiento de Jesucristo, la Historia de la Salvación y la Iglesia serán aprendizajes necesarios en el desarrollo de esta competencia. La adquisición de esta competencia, desde la perspectiva cristiana, contribuye al conocimiento y aprecio de los valores y normas de convivencia; prepara para el ejercicio activo de una ciudadanía respetuosa con los derechos humanos; capacita para el diálogo intercultural e interreligioso; y dispone para la vida en contextos de pluralidad, manteniendo las convicciones y creencias propias con pleno respeto a las de los otros.

• Descriptores del perfil de salida competencia específica 6

Esta competencia específica se conecta con los siguientes descriptores del Perfil de salida: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

SABERES BÁSICOS POR BLOQUES

- - A. Identidad personal y relaciones en diálogo con el mensaje cristiano.

La dignidad humana, la igualdad y la diferencia entre las personas.

Los derechos humanos en diálogo con la visión cristiana.

La responsabilidad personal y social desde el punto de vista cristiano.

Situaciones vitales que plantean preguntas existenciales o morales para la persona.

La influencia de las acciones individuales en la transformación social a la luz de la ética cristiana.

Valoración de la dimensión espiritual y religiosa en uno mismo y en los demás.

Expresión, en diversos lenguajes de la propia vivencia personal, en torno a las festividades, tradiciones y celebraciones religiosas.

- B. Cosmovisiones, tradición cristiana y cultura.

Ritos, tradiciones y fiestas de diversas religiones en torno al nacimiento, el matrimonio y la muerte, explicitando la aportación del cristianismo.

Obras de arte, composiciones musicales, y construcciones arquitectónicas representativas del cristianismo, comparadas con las de otras culturas y religiones.

La relación de Jesús con su Padre y con el Espíritu: Dios Trinidad.

La preferencia de Jesucristo por las personas marginadas.

La pasión, muerte y resurrección de Jesús y la celebración de la Pascua en la Iglesia.

El Credo de la Iglesia Católica.

La vida cristiana y la celebración de los sacramentos.

María, modelo de creyente.

Reconocimiento del papel de las mujeres en la Biblia y en la historia de la Iglesia.

Reflexión y análisis sobre las experiencias religiosas narradas en diversos relatos bíblicos o recogidas en biografías significativas.

- C. Habitar el mundo plural y diverso para construir la casa común.

El mandamiento del amor como raíz de la ética cristiana y compromiso con el bien común.

Valores propios del Evangelio: las bienaventuranzas y el Reino de Dios.

La visión cristiana de la interdependencia, eco-dependencia e interrelación.

Análisis de situaciones cercanas de vulnerabilidad y diseño de propuestas transformadoras aplicando los principios de la ética cristiana.

Compromiso y transformación social en la acción de la Iglesia.

La responsabilidad y el respeto en el uso de los medios de comunicación y las redes sociales.

Pensamiento crítico y ético para la convivencia democrática.

Establecimiento de un primer diálogo fe y ciencia, desde el respeto, la curiosidad y la escucha.

Aprecio del diálogo intercultural e interreligioso para una convivencia pacífica y democrática.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Competencia específica 1.

1.1 Identificar los principios y virtudes que promueven y respetan la dignidad de todas las personas, reflexionando sobre experiencias personales y de aula, desarrollando autonomía, juicio crítico y responsabilidad.

1.2 Expresar con autonomía a través de diversos lenguajes comunicativos la identidad personal reconociendo, desde la visión cristiana, la singularidad de todas las personas, desarrollando empatía y valorando la pluralidad.

- Competencia específica 2

2.1 Promover actitudes que impulsen la mejora de la convivencia y el cuidado del planeta, conociendo y aplicando algunos principios de la ética cristiana, plasmando sus conclusiones en diferentes soportes.

2.2 Participar en acciones solidarias y de servicio a la comunidad, reconociendo aquellos grupos sociales más vulnerables, teniendo en cuenta cómo Jesucristo cambió su realidad y las consecuencias que ello ha tenido para la historia de la humanidad.

- Competencia específica 3

3.1 Reflexionar sobre algunos principios generales de la ética cristiana, conociendo su realización en biografías significativas y movimientos sociales, descubriendo cómo pueden ser puestos en práctica en nuestros entornos sociales cercanos y virtuales.

3.2 Cooperar activamente en la construcción de una convivencia pacífica y democrática reconociendo, en iniciativas y proyectos eclesiales, aquellos valores morales que promueven el bien común.

- Competencia específica 4

4.1 Comprender y valorar cómo el patrimonio religioso cristiano contribuye a la construcción de la identidad de las personas y de los pueblos, e inspira la expresión de la propia vivencia personal y social a través de diversos lenguajes.

4.2 Reconocer y apreciar, desde la propia identidad cultural, la pluralidad de tradiciones y expresiones presentes en el contexto social, promoviendo el respeto y el conocimiento mutuo que favorece el encuentro y el diálogo intercultural.

- Competencia específica 5

5.1 Asumir el desarrollo de la interioridad como uno de los elementos fundamentales en la construcción del propio sistema de valores y creencias, mediante el análisis y la reflexión de textos bíblicos y de otras tradiciones religiosas.

5.2 Valorar la experiencia religiosa como desarrollo personal y social de la dimensión espiritual, interpretando y respetando lo religioso en la pluralidad de culturas y promoviendo el diálogo interreligioso.

- Competencia específica 6

6.1 Comprender las consecuencias éticas y morales, personales y sociales, del mensaje de Jesucristo para la construcción del propio sistema de valores y creencias y para la promoción del bien común.

6.2 Conocer el Credo de la fe cristiana, poniéndolo en diálogo con otras áreas de conocimiento científico y cultural y con otras religiones.

INSTRUMENTOS DE RECOGIDA DE INFORMACIÓN Y MODELOS DE REGISTRO

Instrumentos de recogida de información:

- Observación directa del trabajo y actitud del alumno.
- La libreta de clase donde se recogen los contenidos trabajados a modo de esquema, ficha, dibujo, cómics, textos creados,...
- Traer el material: libreta y estuche además de lo que se pueda pedir para las distintas actividades de plástica, murales, información en papel...

Modelos de Registro para la evaluación:

Rúbrica de libreta.

Rúbrica de actitud.

Rúbrica de expresión artística: manualidad, teatro, coreografía, cómic,...

Registro de responsabilidad de traer el material .

MEDIDAS DE ATENCIÓN A LA RESPUESTA EDUCATIVA PARA LA INCLUSIÓN.

Las clases de religión se dan en un grupo más reducido que la tutoría y el tipo de actividades manipulativas y lúdicas, aprendiendo con dinámicas, cantos, ... ayudan a la integración tanto de los alumnos nuevos como los que tienen alguna necesidad, creándose un clima en el aula de compañerismo y solidaridad.

La ayuda entre iguales, la adaptación de actividades tanto en el formato como de tiempo de realización junto con la ayuda del maestro con su observación directa son buenas medidas para el alumnado.